Co-funded by the European Union

Yeniden Canlan ve Geliş: Toplumsal Mekânların Dönüşümü İçin Gençleri Güçlendirme

GENÇLER, İHMAL EDİLMİŞ KAMU ALANLARI VE İHTİYACLARI OLAN DESTEK

Çalışma Paketi 2

Araştırma Raporu: Hedef İhtiyaçların Belirlenmesi ve Analizi

Erasmus+ Gençlik Alanında Kapasite Geliştirme · Proje 101246596

Ortaklar: Solidarity Tracks (Yunanistan, koordinatör) · MI-HI (Mısır, WP2 lideri) · Orta Doğu Teknik Üniversitesi - METU (Türkiye) · Support Youth Leaders (Ürdün) · VitaTiim (Estonya) · Tunus Plastik Sanatlar Federasyonu (Tunus)

Avrupa Birliği tarafından ortak finanse edilmiştir. Ancak burada ifade edilen görüş ve fikirler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Ne Avrupa Birliği ne de hibe veren kurum bu görüş ve fikirlerden sorumlu tutulamaz.

Özet

Bu rapor, Revive & Thrive projesinin 2. Çalışma Paketi (WP2) kapsamında gerçekleştirilen ihtiyaç değerlendirmesinin sonuçlarını sunmaktadır. Mayıs ve Haziran 2026 tarihleri arasında Mısır, Estonya, Yunanistan, Ürdün, Tunus ve Türkiye'deki ortaklar, çevrimiçi bir gençlik anketi (analitik örneklem *N* = 15-30 yaş arası 289 genç), gençlik çalışanları, mentorlar, koordinatörler, paydaşlar ve (Ürdün'de) genç gönüllülerle yapılan 29 yarı yapılandırılmış görüşme ve altı ülkeden beşinde gençlerle gerçekleştirilen odak grup çalışmaları yoluyla veri topladı. Analiz, aşağıdaki altı ana araştırma sorusu (RQ1-RQ6) etrafında düzenlenmiştir:

- **RQ1.** Gençler, topluluklarındaki ihmal edilmiş kamusal alanları nasıl algılıyor ve bu alanların nasıl bir hale gelmesini istiyorlar?
- **RQ2.** Gençler, ihmal edilmiş alanların dönüştürülmesine ne kadar istekli ve onları motive eden nedir?
- **RQ3.** Gençlerin katılımını engelleyen engeller nelerdir ve bu engeller, daha az fırsata sahip gençler için nasıl farklılık gösterir?
- **RQ4.** Gençlik öncülüğündeki girişimler hangi kurumsal ve yasal engellerle karşı karşıyadır ve yetkililerle işbirliği nasıl geliştirilebilir?
- **RQ5.** Gençlerin ve gençlik çalışanlarının hangi eğitim ve rehberliğe ihtiyacı vardır?
- **RQ6.** Gençleri sürece dahil etmek ve katılımlarını sürdürmek için dijital öğrenme araçları nasıl tasarlanmalıdır?

Bu rapor, proje uygulayıcılarının öğrenme araçları (WP3), gençlik çalışanları eğitimleri (WP4) ve gençlik öncülüğündeki girişimlerin desteklenmesi (WP1) konusunda karar almalarına yardımcı olmak amacıyla hazırlanmıştır.
Bu analitik raporun yanı sıra, Etkileşimli Araştırma Panosu oluşturulmuş olup şu bağlantıdan erişilebilir: **https://report.e-rescue.eu**

Önemli Bulgular

- **İhmal edilmiş alanlar günlük yaşamın bir parçasıdır ve kurumsal ihmalin bir işareti olarak algılanmaktadır (RQ1).** Ankete katılanların onda dördü (%40,1) ihmal edilmiş alanlarla sık sık veya günde birkaç kez karşılaşmaktadır. En yaygın tepki, "yetkililer bölgemizi umursamıyor" (%56,4) şeklindedir; bunu "kuşağımın boşa harcanan potansiyeli" (%48,1) hissi izlemektedir. Katılımcıların yalnızca %54,3'ü mahallelerinde her zaman güvenli bir kamusal alana erişebilmektedir; Mısır'da bu oran %35,6'ya düşmektedir.
- **İstek düzeyi yüksektir, ancak bu istek fedakarlığa dayanmaktadır ve kırılgandır (RQ2).** Katılımcıların %83,0'ı ihmal edilmiş bir alanın dönüştürülmesine katılmaya hazırdır ve %76,5'i mahallelerine karşı sorumlu hissetmektedir. Ana motivasyon, mahalleyi iyileştirmektir (%65,7). Ancak katılımcıların yarısından azı (%48,1) kendi seslerinin yerel kararları değiştirebileceğine inanmaktadır.
- **En büyük uçurum, niyet ile yetkinlik arasındadır (RQ2, RQ4).** Yalnızca %5,5'i bir kamusal alanı kullanmak için hangi kuruma başvuracağını net olarak bilmektedir; %60'ı geçici kullanım izni için nasıl başvuru yapılacağı konusunda hiçbir bilgiye sahip değildir ve ölçülen dört hukuki-idari görevden her birinde yalnızca yaklaşık her on kişiden biri kendine güvenmektedir. Kendi değerlendirmelerine göre hukuki-idari bilgi birikimi

en güçlü korelasyon göstermiştir ($\rho = .41$); bu durum, ülke ve arka plan faktörleri kontrol edildikten sonra bile geçerlidir.

- **Engeller, motivasyonel olmaktan ziyade pratik ve kurumsal niteliktedir (RQ3, RQ4).** Kişisel engeller bildiren %29,8'lik kesim arasında en sık görülenler, para eksikliği (%45,3) ve nasıl katılacağını bilmemek ya da davet edilmemektir (%41,9). Ne eğitim görüyor ne de çalışıyor olan gençler, öğrencilere veya çalışan akranlarına kıyasla üç ila beş kat daha sık düşük özgüven bildirmektedir. Yasal sonuçlardan veya para cezalarından duyulan korku, en büyük kurumsal engel olarak en sık sıralanmıştır (%35,6). Görüşmelerde ve odak grup çalışmalarında, tüm ülkelerde girişimlerin tıkanma noktası olarak planlama-izin aşaması ortaya çıkmıştır.
- **Gençler pratik, sosyal ve karma öğrenmeyi tercih ediyor (RQ5, RQ6).** Çalışma ziyaretleri (katılma olasılığı %79,2), akran öğrenimi (%75,8), uygulamalı alıştırmalar ve yüz yüze atölye çalışmaları (her biri %74,4), web seminerleri ve yapay zeka sohbet robotlarına (%57) göre daha çok tercih ediliyor. En çok ihtiyaç duyulan destek, hukuki ve izin konularında rehberlik (%68,2) ile kaynak yaratma ve bütçeleme (%62,3) alanlarındadır. Gençlik çalışanları pedagojik açıdan kendilerine güveniyor ancak bütçeleme, risk ve sorumluluk, izinler ve yetkililerle iletişim konularında yeterince hazırlıklı olmadıklarını hissediyorlar.
- **Dijital araçlar mobil öncelikli, hafif ve insan destekli olmalıdır (RQ6).** Katılımcıların %84,4'ü öğrenim için ağırlıklı olarak akıllı telefon kullanırken, %42,6'sı öğrenim amacıyla dizüstü bilgisayar kullanmamaktadır. Değer verilen uygulama özellikleri arasında kişinin kendi inisiyatifini teşvik etme, mentorlarla mesajlaşma, bildirimler, çok dilli destek ve mekan haritası yer almaktadır. Yapay zeka sohbet robotuna yönelik tutumlar karışık: adım adım kontrol listesi ve izin rehberi olarak memnuniyetle karşılanıyor, ancak birkaç odak grubu açıkça insan ve akran desteğini tercih etti.
- **Ülke bağlamları, cinsiyet veya arka plan gruplarından daha fazla farklılık göstermektedir.** En önemli farklılıklar ülkeler arasındaydı (örneğin güvenlik, motivasyon, tercih edilen öğrenme formatları ve dijital erişim konularında). Cinsiyete göre farklılıklar küçüktü. Kadınlar, ihmal edilmiş mekanlarda erkeklere göre kendilerini daha güvensiz hissettiklerini belirtmemiştir (%34,4'e karşı %39,4).

Öncelikli Öneriler

- **WP3:** "Ülkemde bir kamusal alanı yasal ve güvenli bir şekilde nasıl kullanırım?" konusunu e-öğrenme modülleri ve kurslarının temelini oluşturacak şekilde ele alın; her ülkeye özgü altı yol haritası, şablon ve kontrol listesi hazırlayın; bunları 60-90 saniyelik videolar ve indirilebilir kontrol listeleri olarak sunun.
- **WP3:** Girişimlerin paylaşılması, mentorlarla mesajlaşma ve bir harita odaklı, hafif, mobil öncelikli, çok dilli bir uygulama geliştirin; yapay zeka sohbet robotunu, insan mentorlara net bir şekilde devredilebilen isteğe bağlı bir navigasyon aracı olarak konumlandırın.
- **WP4:** Saha temelli ve akran yöntemlerini kullanarak, gençlik çalışanlarını gençler ile belediyeler arasında arabulucu olarak eğitmek; bu eğitimde izinler, risk değerlendirmesi ve sigorta, mikro bütçeleme ve çatışma arabuluculuğuna öncelik vermek.
- **WP1:** Düşük riskli, görünürlüğü yüksek "hızlı başarılar" ile gençlik girişimlerini başlatın; ortak kuruluş aracılığıyla gayri resmi gruplara yasal bir çatı sağlayın ve kişisel davet, masrafların karşılanması ve tanınmış roller yoluyla daha az fırsata sahip gençlere ulaşın.
- **WP5 ve ortaklar:** Her belediyeden, isimlendirilmiş bir gençlik irtibat noktası, kamusal alan kullanımına ilişkin tek sayfalık bir kılavuz, düşük riskli geçici kullanım için hızlı bir prosedür ve gençlik ile yetkililer arasında düzenli yuvarlak masa toplantıları talep edin.

İçindekiler

Özet 2

Giriş 5

Proje Bağlamı 5

Bu Raporun Amacı 5

Araştırma Amacı ve Araştırma Soruları 5

2. Yöntem 7

Tasarım 7

Araçlar 7

Katılımcılar 7

Prosedür ve Etik 10

Veri Analizi 10

3. Sonuçlar 12

Araştırma Sorusu 1: Gençler İhmal Edilmiş Kamusal Alanları Nasıl Algılıyor? 12

Araştırma Sorusu 2: Katılım İsteği ve Motivasyonu 15

Araştırma Sorusu 3: Katılıma Engeller 18

RQ4: Kurumsal ve Yasal Engeller 21

RQ5: Eğitim ve Mentorluk İhtiyaçları 25

RQ6: Dijital Öğrenme Araçlarının Tasarımı 27

4. Tartışma 32

Bütünleşik Yorumlama 32

Ülke Profilleri 32

5. Öneriler 34

6. Sınırlamalar 36

7. Sonuç 37

Kaynakça 38

Ek A: Araştırma Soruları ve Veri Kaynakları 39

Ek B: Derecelendirme Ölçeği Maddeleri için Ülkeler Arası Karşılaştırmalar 40

Ek C: Açık Uçlu Anket Cevaplarının Kodlanması 41

Ek D: Anket Katılımcıları Tarafından Belirtilen GIS Haritası için Aday Yerler 43

Ek E: Gençlik Anketi – Nihai İngilizce Versiyonu 44

Ek F: Nitel Araştırma: Paydaşlar ve Uzmanlarla Yapılacak Görüşme Kılavuzu 57

Ek G: Gençlik odak grubu tartışma kılavuzu 60

Giriş

Proje Bağlamı

Revive & Thrive, Erasmus+ Gençlik Alanında Kapasite Geliştirme projesi (Kasım 2025 - Ekim 2028) kapsamında, gençlik çalışanlarına, fırsatları daha az olan gençler ve eğitim, istihdam veya mesleki eğitim almayan gençler (NEET'ler) dahil olmak üzere gençleri, terk edilmiş veya ihmal edilmiş kamusal alanların yeniden canlandırılmasına dahil etmek için pedagojik ve teknik beceriler kazandırmayı amaçlamaktadır. Proje, daha önceki RESCUE girişimini temel alır ve bu yaklaşımı Mısır, Estonya, Ürdün, Tunus ve Türkiye'ye genişletir. Ortaklık kapsamında proje, 24 gençlik çalışanı e-mentor olarak eğitecek; e-öğrenme modülleri, e-kurslar, eğitim videoları, bir mobil uygulama, yapay zeka destekli bir öğrenme platformu, bir GIS haritası ve etkileşimli bir rehber hazırlayacak; ayrıca her ortak toplulukta en az iki ila üç gençlik öncülüğündeki sivil inisiyatifi destekleyecektir.

MI-HI (Mısır) tarafından yürütülen İş Paketi 2 (Hedef İhtiyaçların Belirlenmesi ve Analizi), bu faaliyetler için kanıt temeli sağlar. Bu paketin bulguları, WP3 öğrenme araçlarının içeriğini ve formatını, WP4 kapsamındaki iki eğitim kursunu (Tunus ve Yunanistan) ve WP1 kapsamında gençlik girişimlerine yönelik mentorluk faaliyetlerini şekillendirmeyi ve sonraki değerlendirmeler için bir temel oluşturmayı amaçlamaktadır.

Bu Raporun Amacı

Bu rapor, WP2 ihtiyaç değerlendirmesinin sonuçlarını sunmaktadır. Rapor, altı ortak ülkenin tümünden elde edilen gençlik anketi, görüşmeler ve odak grup verilerini bir araya getirmekte ve bunları açık bir araştırma amacı ile altı araştırma sorusu çerçevesinde analiz etmektedir. Anket sonuçları, uygun istatistiksel testler ve etki büyüklükleri kullanılarak ülkeler ve nüfus grupları arasında karşılaştırılmakta ve nitel bulgular bu sonuçları açıklamak ve derinleştirmek için kullanılmaktadır. Her bir araştırma sorusu için bulgular, proje uygulayıcıları için somut çıkarımlara dönüştürülmekte ve rapor, her bir çalışma paketi için önerilerle son bulmaktadır.

Araştırma Amacı ve Araştırma Soruları

Araştırmanın amacı, Mısır, Estonya, Yunanistan, Ürdün, Tunus ve Türkiye'deki gençlerin (15-30) ihmal edilmiş kamusal alanları nasıl algıladıklarını, onları neyin motive ettiğini ve bu alanları dönüştürmelerini neyin engellediğini, kendilerinin ve onları destekleyen gençlik çalışanlarının hangi kurumsal ve yasal engellerle karşılaştıklarını ve hangi eğitim, mentorluk ve dijital desteğe ihtiyaç duyduklarını araştırmaktı. Bu araştırma, projenin öğrenme araçlarının (WP3), gençlik çalışanı eğitimlerinin (WP4) ve gençlik-yetkili kurumlar arası işbirliğinin tasarımına bilgi sağlamak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya altı araştırma sorusu rehberlik etmiştir:

- **RQ1.** Gençler, topluluklarındaki ihmal edilmiş kamusal alanları nasıl algılıyorlar ve bu alanların neye dönüşmesini istiyorlar?
- **RQ2.** Gençler, ihmal edilmiş alanların dönüştürülmesine ne kadar istekli ve onları motive eden nedir?
- **RQ3.** Gençlerin katılımını engelleyen engeller nelerdir ve bu engeller, daha az fırsata sahip gençler için nasıl farklılık gösterir?
- **RQ4.** Gençlik öncülüğündeki girişimler hangi kurumsal ve yasal engellerle karşı karşıyadır ve yetkililerle işbirliği nasıl geliştirilebilir?

- **RQ5.** Gençlerin ve gençlik çalışanlarının hangi eğitim ve rehberliğe ihtiyacı vardır?
- **RQ6.** Gençleri sürece dahil etmek ve katılımlarını sürdürmek için dijital öğrenme araçları nasıl tasarlanmalıdır?

Her bir araştırma sorusu, anket maddeleri, görüşme soruları ve odak grup çalışmalarıyla doğrudan eşleşen alt sorulara ayrılmıştır (Ek A). Tüm anket sonuçları ülkeler arasında ve uygun olduğu durumlarda cinsiyet, yaş grubu, eğitim ve istihdam durumu ile kendi beyanlarına göre fırsatları daha kısıtlı olan durumlara göre karşılaştırılmıştır.

2. Yöntem

Tasarım

Çalışmada, yakınsak paralel karma yöntem tasarımı kullanılmıştır (Creswell & Plano Clark, 2018). Ülkeler arası bir gençlik anketinden elde edilen nicel veriler ile görüşmeler ve odak gruplarından elde edilen nitel veriler aynı dönemde toplanmış, ayrı ayrı analiz edilmiş ve ardından her bir araştırma sorusu için birleştirilmiştir. Anket, geniş bir bakış açısı sağlar ve gruplar arasında karşılaştırma yapılmasına olanak tanır; görüşmeler, kurumsal ve pedagojik konulara ilişkin uygulayıcıların bakış açısını ekler; odak grupları ise gençlerin mantığını, önceliklerini ve önerilerini derinlemesine inceler.

Araçlar

Gençlik Anketi, dokuz bölümden oluşan 48 sorudan oluşuyordu: demografik bilgiler; erişim ve katılım engelleri; ihmal edilmiş alanlara ilişkin algı; sivil katılım ve motivasyon; kurumsal sürtüşme ve hukuk okuryazarlığı; mentorluk, beceriler ve öğrenme biçimleri; dijital özellikler; dijital pedagoji ve oyunlaştırma; ve geleceğe yönelik beklentiler. Soruların çoğu kapalı uçluydu (tek seçenekli, çoktan seçmeli, 5 puanlık derecelendirme ölçekleri ve bir sıralama görevi); dört soru ise açık uçluydu. Anket, Arapça, İngilizce, Türkçe, Yunanca ve Rusça dillerinde çevrimiçi olarak uygulandı.

Paydaş ve Uzman Görüşme Kılavuzu, kurumsal sürtüşme, psikolojik sahiplenme ve dijital pedagoji olmak üzere üç temel konu üzerinde 19 soru (15'i temel) içeriyordu. Her ortaktan, iki gençlik çalışanı, bir proje koordinatörü, bir mentor ve gençlerle doğrudan çalışan bir paydaşla görüşme yapması istendi. **Odak Grup Paketi**, her ülke için 8-10 gencin katılımıyla gerçekleştirilecek iki adet 90-120 dakikalık oturumu tanımlamaktaydı: FG1, yerel gerçeklik, motivasyon ve engeller üzerine (bir haritalama alıştırması ve bir engel sıralama alıştırması dahil) ve FG2, fikirden eyleme geçiş süreci, mentorluk ve dijital araçlar üzerine (süreç haritalama ve özellik oylama dahil).

Katılımcılar

Anket Örneği

Ham anket dosyası, 3 Mayıs ile 3 Haziran 2026 tarihleri arasında gönderilen 325 tamamlanmış yanıtı içeriyordu. Projenin hedef grubu doğrultusunda, 15 yaşından küçük veya 30 yaşından büyük 36 katılımcı hariç tutuldu; böylece N = 289'luk bir analiz örneklemi elde edildi. "Diğer" seçeneğini işaretleyip "Ürdün" ve "Tunus" yazan iki katılımcı, bu ülkelere göre yeniden kodlandı. On altı katılımcı, altı ortak ülkenin dışında (çoğunlukla diğer AB üye devletlerinde) yaşıyordu; bu katılımcılar tüm genel sonuçlara dahil edildi, ancak ülke karşılaştırmalarına dahil edilmedi. Tablo 1 ve Şekil 1, örneklemi açıklamaktadır.

Tablo 1

Ülkelere Göre Anket Örneğinin Özellikleri

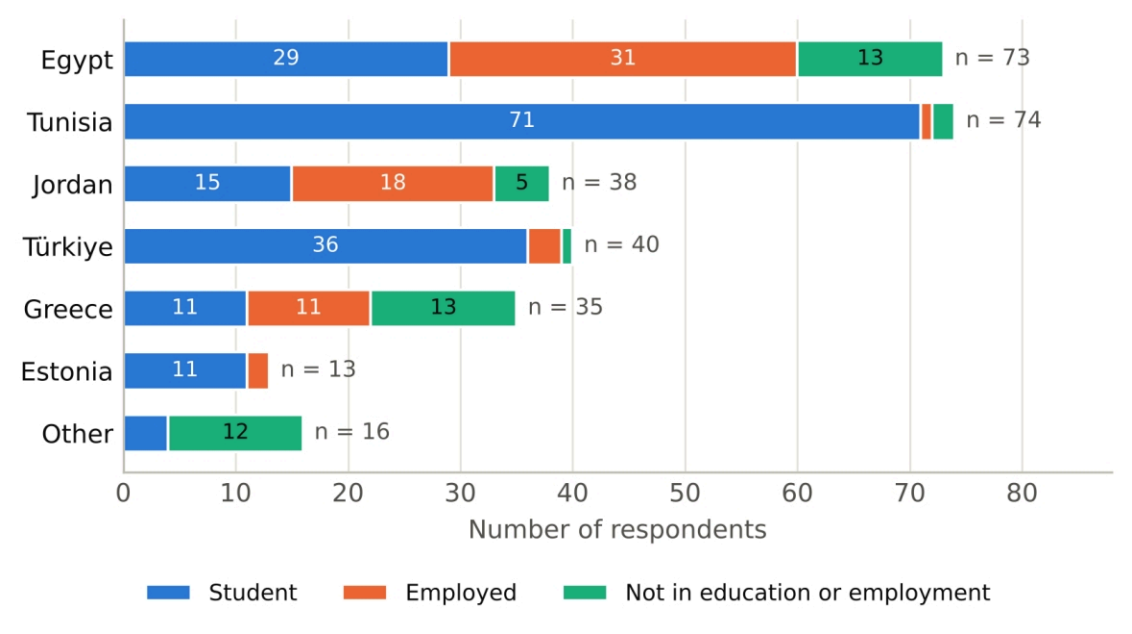
Ülke	n	Yaş M (SD)	Kadın %	Öğrenci %	Çalışan %	Ne eğitimde ne de istihdamda olanlar %	Daha az fırsat %	Ekonomik zorluk %
Mısır	73	23,0 (3,8)	60	40	42	18	64	48
Tunus	74	22,5 (2,2)	82	96	1	3	62	57
Ürdün	38	23,6 (1,9)	63	39	47	13	50	39
Türkiye	40	21,8 (2,7)	60	90	8	2	68	62
Yunanistan	35	23,0 (3,0)	60	31	31	37	51	29
Estonya	13	21,6 (4,3)	54	85	15	0	54	23
Diğer	16	22,8 (1,6)	50	25	0	75	38	31
Toplam	289	22,7 (2,9)	65	61	23	16	59	47

Not. Durum, çoktan seçmeli bir sorudan elde edilmiştir: öğrenci olan katılımcılar öğrenci olarak sınıflandırılmıştır; öğrenci olmayan ve çalışanlar ise çalışan olarak sınıflandırılmıştır; diğerleri ise eğitim görmeyen veya çalışmayanlar olarak sınıflandırılmıştır. "Daha az fırsat" = yedi durumdan en az birini bildirmiş olanlar (ekonomik zorluklar, kırsal/izole bölge, göçmen veya mülteci geçmişi, engellilik veya sağlık sorunları, sosyal veya ailevi zorluklar, eğitim zorlukları, ayrımcılık); cevap vermek istemeyen veya cevap vermeyen 22 katılımcı bu grup değişkeninden hariç tutulmuştur.

Örneklemde kadınlar çoğunluktaydı (%65,4; erkekler %34,3, ikili cinsiyet tanımına uymayanlar %0,3) ve ortalama yaş 22,7 idi (*SD* = 2,9). Katılımcıların onda altısı (%61,2) öğrenciydi, %22,8'i çalışıyordu ve %15,9'u ne eğitim görüyor ne de çalışıyordu; yalnızca 13 katılımcı (%4,5) kendilerini açıkça NEET olarak tanımladı. Katılımcıların yarısından fazlası (%58,8) fırsatların kısıtlı olduğu en az bir durum bildirdi; bunlar çoğunlukla ekonomik veya mali zorluklar (%46,7), sosyal veya aileyle ilgili zorluklar (%23,2) ve kırsal veya izole bir bölgede yaşamak (%13,5) şeklindeydi. Göçmen veya mülteci geçmişi (%4,5) ile engellilik veya sağlık sorunları (%1,0) nadir görüldü. Ülke örneklemlerinin bileşiminde belirgin farklılıklar mevcuttur: Tunus, Türkiye ve Estonya örneklemleri neredeyse tamamen öğrencilerden oluşurken, Mısır, Ürdün ve Yunanistan örneklemlerinde çok sayıda çalışan ve eğitim görmeyen genç yer almaktadır. Bu durum, ülkeler arasındaki farklılıkları yorumlarken önemlidir; zira bu farklılıkların bir kısmı, ülkenin kendisinden ziyade hangi kesime ulaşıldığını yansıtıyor olabilir.

Şekil 1

Ülkeye ve Eğitim/İstihdam Durumuna Göre Anket Örneğinin Bileşimi

Not. N = 289. Çubuklar yanıt verenlerin sayısını göstermektedir; çubukların içindeki etiketler ise beş veya daha fazla kişiden oluşan grupların büyüklüğünü göstermektedir.

Nitel Örneklem

Tablo 2, nitel verileri özetlemektedir. Toplamda 29 görüşme gerçekleştirilmiştir (Estonya hariç her ülkede beşer görüşme yapılmış, Estonya'da ise dört görüşme gerçekleştirilmiştir). Beş ülkede görüşülen kişiler, 2 ila 25 yıl arasında deneyime sahip uygulayıcılardı (gençlik çalışanları, mentorlar, koordinatörler, STK liderleri, öğretmenler ve sanatçılar). Ürdün'de ise görüşülen beş kişinin tamamı, mesleki uygulayıcılar değil, genç gönüllüler ve öğrencilerden oluşuyordu. Mısır, Yunanistan, Ürdün, Tunus ve Türkiye'de gençlerle odak grup görüşmeleri düzenlendi; Estonya'da ise odak grup görüşmesi yapılmadı. Odak grup görüşmelerine ilişkin raporlamalar farklılık gösterdi: Mısır ve Ürdün katılımcı sayısını belgelemişken, Yunanistan, Tunus ve Türkiye katılımcı sayıları olmadan tematik özetler sundu.

Tablo 2

Ülkelere Göre Nitel Verilere Genel Bakış

Ülke	Görüşmeler	Odak grupları	Belgeler ve açıklamalar
Mısır	5: STK kurucusu, iki gençlik çalışanı, proje koordinatörü (şehir plancısı), topluluk danışmanı; 5-22 yıllık deneyim	2 atölye çalışması, her birinde 10 katılımcı (17-28 yaş; öğrenciler, mahalle gençleri, NEET'ler)	Transkriptler (Arapça/İngilizce); notlar halinde bir görüşme; sayılarla birlikte odak grup alıştırması sonuçları
Tunus	5: sanatçılar, üniversite profesörü, öğretmenler, eski izci lideri; 8-15 yıllık deneyim	Tunus ve Bizerte (dört bölge) için birleştirilmiş özet; katılımcı sayıları bildirilmemiştir	Düzeltilmiş özetler; sayı verileri içermeyen engel sıralaması
Ürdün	5: genç gönüllüler/öğrenciler (meslek mensupları değil)	2 odak grup: 7 katılımcı (Irbid, Amman, Mafraq, Akabe) ve 5 genç kadın (Amman)	Neredeyse aynı görüşme metni; odak grup haritalaması bildirilmemiştir; sayılar olmadan sıralamalar/oylar

Ülke	Görüşmeler	Odak grupları	Belgeler ve açıklamalar
Türkiye	5: koordinatör (akademik), öğrenci danışmanı, etkinlik organizatörü, iki öğrenci kulübü lideri; 2-17 yıllık deneyim	METU'da birincil odak grubu, ikinci odak grubu ve genişletilmiş öğrenci danışma toplantısı; sayılar bildirilmemiştir	Tematik özet; ağırlıklı olarak üniversite öğrencileri
Yunanistan	5: çevre eğitim merkezi müdürü, öğretmen, mentor/gençlik çalışanı, STK yöneticisi, koordinatör	2 odak grup (Lefkada); sayılar bildirilmemiştir (FG2'de ≈8 katılımcı)	Yazılı yanıtlar; FG2'de sayımlı oylama yapılmıştır
Estonya	4: koordinatör, mentor, gençlik çalışanı, paydaş (Narva)	Yok	Gençlerin doğrudan görüşleri yer almamaktadır; ulusal rapor, dört görüşmeden üçüne dayanmaktadır

Not: Her bir ortak, görüşmelerini özetleyen bir ulusal rapor da sunmuştur. Profiller, ortaklar tarafından bildirildiği şekildedir.

Prosedür ve Etik

Ortaklar, anketi kendi ağları, ortak kuruluşlar, okullar ve üniversiteler, sosyal medya ve yerel etkinlikler aracılığıyla dağıttı. Katılım gönüllü ve anonimdi; 15-17 yaş arası katılımcılar ebeveynlerinin onayını teyit etti. Görüşme ve odak grup katılımcıları bilgilendirilmiş onam formlarını imzaladı. Bu rapor için, kimlik bilgisi içeren meta veriler (IP adresleri, yönlendiren URL'ler) kullanılmadı ve alıntılar yalnızca ülke ve role göre atfedildi. Ortaklar tarafından sunulan bazı görüşme dosyaları katılımcıların tam adlarını içermektedir; bunlar güvenli bir şekilde saklanmalı ve yayınlanmamalıdır.

Veri Analizi

Anket verileri. Tüm maddeler için betimsel istatistikler (yüzdeler, ortalamalar ve standart sapmalar) hesaplandı. Çoktan seçmeli maddeler için, aksi belirtilmedikçe yüzdeler tüm katılımcıları ifade etmektedir. Kategorik maddelerdeki gruplar arası farklılıklar, Pearson ki-kare testi ile test edildi ve etki büyüklüğü olarak Cramér'in V değeri kullanıldı (≈ 0,10 küçük, ≈ 0,30 orta, ≈ 0,50 büyük; Cohen, 1988). Derecelendirme ölçekleri sıralı olarak ele alınmış ve Mann-Whitney U testleri (etki büyüklüğü: sıra-biserial korelasyon, rrb; Kerby, 2014) veya Kruskal-Wallis H testleri (etki büyüklüğü: ε^2; Tomczak & Tomczak, 2014) ile karşılaştırılmıştır. Ülkeler arası karşılaştırmalar yalnızca altı ortak ülkeyi kapsamaktadır; Estonya alt örneğinin küçük olması nedeniyle (n = 13), Estonya'ya ait yüzdeler dikkatle yorumlanmalıdır. Çok sayıda test yapıldığı için, p değerleri her bir gruplama değişkeni içinde Benjamini-Hochberg yanlış keşif oranı prosedürü (Benjamini & Hochberg, 1995) kullanılarak düzeltilmiştir; düzeltilmiş q değeri 0,05'in altında olduğunda sonuçlar güvenilir olarak değerlendirilmiştir. Dört hukuki-idari öz değerlendirme ölçeği, bir hukuki bilgi birikimi endeksi halinde birleştirilmiştir (Cronbach's α = 0,91). Ülke, cinsiyet, yaş, statü, fırsat eşitsizliği durumu ve önceki gönüllülük deneyimleri kontrol edildikten sonra ilişkilerin geçerli olup olmadığını test etmek için çoklu regresyon (heteroskedastisiteye dayanıklı standart hatalar ile) ve lojistik regresyon kullanılmıştır.

Veri analizi, açık kaynaklı istatistik yazılımı "R" kullanılarak yapılmıştır.

Veri kalitesi. Anketi tamamlama süresinin medyanı 13,2 dakikaydı. Yirmi dört katılımcı (%8,3), her iki büyük değerlendirme tablosunun (öğrenme formatları ve uygulama özellikleri) tüm maddelerine aynı yanıtları verdi; bunlardan 13'ü Ürdün'dendi; bu yanıt kalıpları, katılım düzeyinin düşük olduğunu gösterebilir. Bunlar

ana analizlerde tutuldu ve tüm temel sonuçlar bu katılımcılar hariç tutularak yeniden hesaplandı (duyarlılık analizi). Sonuçlar yalnızca bir açıdan değişti; bu durum Bölüm 3.4'te raporlanmıştır. Yönlendirme hatası nedeniyle, katılmama nedenine ilişkin soru yalnızca katılmayacağını belirten 21 katılımcıya gösterildi; bu nedenle bu sonuç yalnızca betimsel olarak raporlanmıştır.

Açık uçlu yanıtlar. Dört açık uçlu soru (ihmal edilmiş bir alanın ideal işlevi, canlandırılması gereken belirli bir alan, bir yapay zeka mentörüne sorulacak ilk soru ve yerel yönetimin yapabileceği en önemli değişiklik) orijinal dillerinde okunmuş ve her biri için 8-11 kategoriye tümevarımsal olarak kodlanmıştır; yanıt başına en fazla iki kod kullanılmasına izin verilmiştir (Ek C).

Nitel veriler. Görüşme transkriptleri veya özetleri, odak grup özetleri ve ulusal raporlar, RQ1-RQ6 ve üç görüşme temel unsuru temelinde tümdengelimsel olarak kodlandı; ardından her kod içinde tümevarımsal tematik analiz yapıldı (Braun & Clarke, 2006). Her ülke ilk olarak ayrı ayrı kodlandı; daha sonra temalar ülkeler arasında karşılaştırıldı ve anket sonuçlarıyla üçgenleme yapıldı. Yalnızca ulusal raporlarda yer alan, ancak dayanak niteliğindeki görüşmelerde bulunmayan ifadeler kullanılmadı.

3. Sonuç

Sonuçlar, araştırma sorularına göre sunulmuştur. Her bölümde önce anket bulguları, ardından görüşme ve odak grup bulguları aktarılmış ve son olarak proje uygulayıcıları için çıkarımlarla sonlandırılmıştır.

RQ1: Gençlerin İhmal Edilmiş Kamusal Alanları Nasıl Algıladıkları

İhmal Edilmiş Mekanlara Maruz Kalma

İhmal edilmiş alanlar, gençlerin çevresinin olağan bir parçasıdır. Ankete katılanların onda dördü (40,1%) bu alanlarla sık sık (30,4%) veya günde birkaç kez (9,7%) karşılaşmaktadır; %39,4'ü ise bazen karşılaşmaktadır; sadece %3,8'i ise hiç karşılaşmamaktadır. Katılımcıların çoğu, mahallelerinde bir ila üç ihmal edilmiş alan olduğunu tahmin etmiştir (%64,0); dörtte biri dört ila altı (%24,3) ve %11,6'sı ise altıdan fazla olduğunu belirtmiştir. Maruz kalma durumu ülkeler arasında farklılık göstermiştir, $H(5) = 28,89$, $p < 0,001$, $\varepsilon^2 = 0,09$: Mısır'da (1-5 ölçeğinde $M = 3,68$) ve Tunus'ta ($M = 3,42$) en yüksek, Estonya'da ($M = 2,69$), Türkiye'de ($M = 2,85$) ve Ürdün'de ($M = 2,89$) ise en düşüktü. Daha az fırsat bulduklarını belirten gençler, akranlarına kıyasla ihmal edilmiş alanlarla daha sık karşılaştılar ($M = 3,42$'ye karşı 3,00), $U = 10.308$, $p < 0,001$, rrb = 0,25, ve yakınlarında bu türden altıdan fazla alan olduğunu tahmin etme sıklıkları daha yüksekti (%17,1'e karşı %3,4).

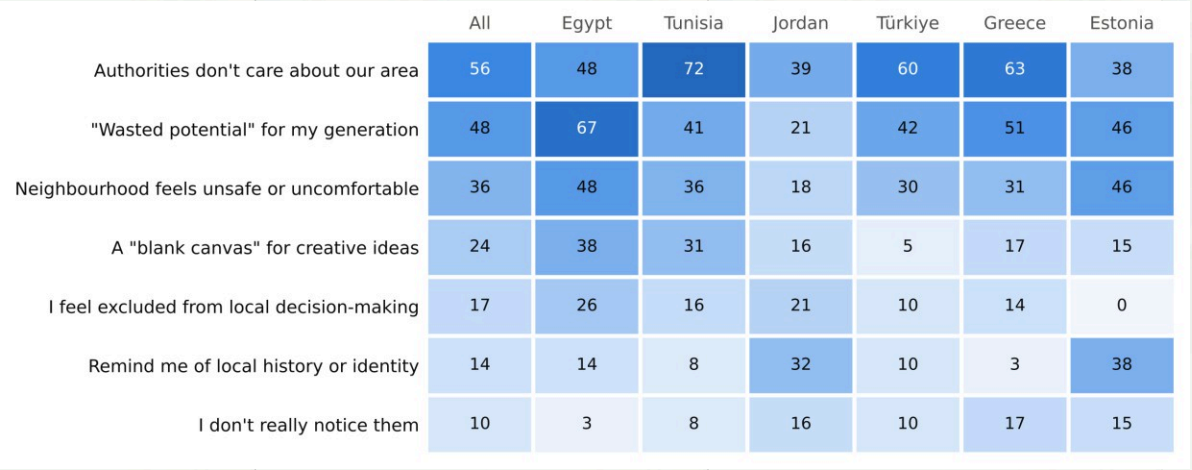
Gençlik anketinde tespit edilen ihmal edilmiş alanlar **bu bağlantıdan** görülebilir.

İhmal Edilmiş Mekanlar Gençlerde Nasıl Bir Duygu Uyandırıyor?

İhmal edilmiş alanlara ilişkin baskın yorum, estetik olmaktan ziyade politik niteliktedir (Şekil 2). Ankete katılanların yarısından fazlası (%56,4), bu alanların kendilerine "yetkililerin bizim bölgemizi umursamadığı" hissini verdiğini belirtmiş, neredeyse yarısı (%48,1) ise bunları "kendi neslim için boşa harcanan bir potansiyel" olarak görmüştür. Yaklaşık üçte biri (%36,0) bu alanların mahallede güvensizlik veya rahatsızlık hissi yarattığını belirtirken, dörtte biri (%24,2) ise bunları yaratıcı fikirler için bir "boş tuval" olarak olumlu bir şekilde değerlendirdi. Ülkeler arası farklılıklar orta düzeydeydi: Mısırlı katılımcılar en çok boşa harcanan potansiyel (%67,1) ve boş bir tuval (%38,4) olarak gördüler; Tunuslu katılımcılar en çok yetkililerin umursamadığını hissettiler (%71,6); Ürdünlü ve Estonyalı katılımcılar ise bu alanları daha sık yerel tarih veya kimlikle ilişkilendirdiler (%31,6 ve %38,5). Kadınlar ve erkekler arasında güvensizlik hissi açısından bir fark görülmedi (%34,4'e karşı %39,4), $\chi^2(1, N = 288) = 0,70$, $p = 0,401$.

Şekil 2

İhmal Edilmiş Mekanların Gençlerde Yarattığı Duygular, Genel ve Ülkelere Göre (%)

Not: Birden fazla yanıt verilebilir (en fazla üç). "Tümü" ifadesi, altı ortak ülkenin dışından gelen katılımcıları da kapsamaktadır (N = 289); ülke sütunlarında n = 73 (Mısır), 74 (Tunus), 38 (Ürdün), 40 (Türkiye), 35 (Yunanistan), 13 (Estonya). Daha koyu renkli hücreler daha yüksek yüzdeleri gösterir. Ülkeler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar ($q < 0,05$): yetkililerin umursamaması, V = 0,24; boşa harcanan potansiyel, V = 0,30; boş tuval, V = 0,28; tarih/kimlik, V = 0,29.

Güvenlik, bazı ülkelerde gerçek bir kısıtlayıcı unsurdur. Ankete katılanların yalnızca %54,3'ü mahallelerinde her zaman güvenli kamusal alanlara erişebilmektedir; %10,7'si ise nadiren veya hiç erişememektedir. Erişim, Mısır'da (her zaman %35,6; nadiren veya hiç %24,7) ve Tunus'ta (%41,9) en düşük, Ürdün'de (%81,6), Estonya'da (%76,9) ve Yunanistan'da (%68,6) ise en yüksek seviyededir; $H(5) = 35,05$, $p < 0,001$, $\varepsilon^2 = 0,11$. Güney ve Doğu Akdeniz ortak ülkelerindeki katılımcıların güvenli alanlara düzenli erişim sağlama olasılığı, AB'dekilere kıyasla önemli ölçüde daha düşüktü (%48,0'a karşı %76,6).

Gençlerin Bu Mekanların Nasıl Olmasını İstediği

"Bir Günlük Belediye Başkanı" olarak ihmal edilmiş bir mekânla ne yapacakları sorulduğunda (152 kodlanabilir yanıt), birçok katılımcı yeni bir işlevden ziyade bir süreci tanımladı: genel yenileme veya canlandırma (%27,6) ile temizlik, bakım, güvenlik ve aydınlatma gibi temel altyapı çalışmaları (%27,0). Bir işlev belirtildiğinde en sık adı geçenler gençlik ve topluluk merkezleri veya çalışma alanları (%18,4), kültür ve sanat mekanları (%15,1), yeşil alanlar ve parklar (%11,8), istihdam ve girişimcilik alanları (%7,2) ve kültürel miras restorasyonu (%5,9) oldu. Dikkat çekici bir şekilde, katılımcıların %8,6'sı kullanım amacının bir ihtiyaç anketi veya bölge sakinleriyle istişare yoluyla belirlenmesini önerdi.

> *"Burayı, ücretsiz internet erişimi olan, uygun fiyatlı çalışma alanları ve çevre dostu öğrenci merkezlerine dönüştürmek isterim."* (anket katılımcısı, Mısır)

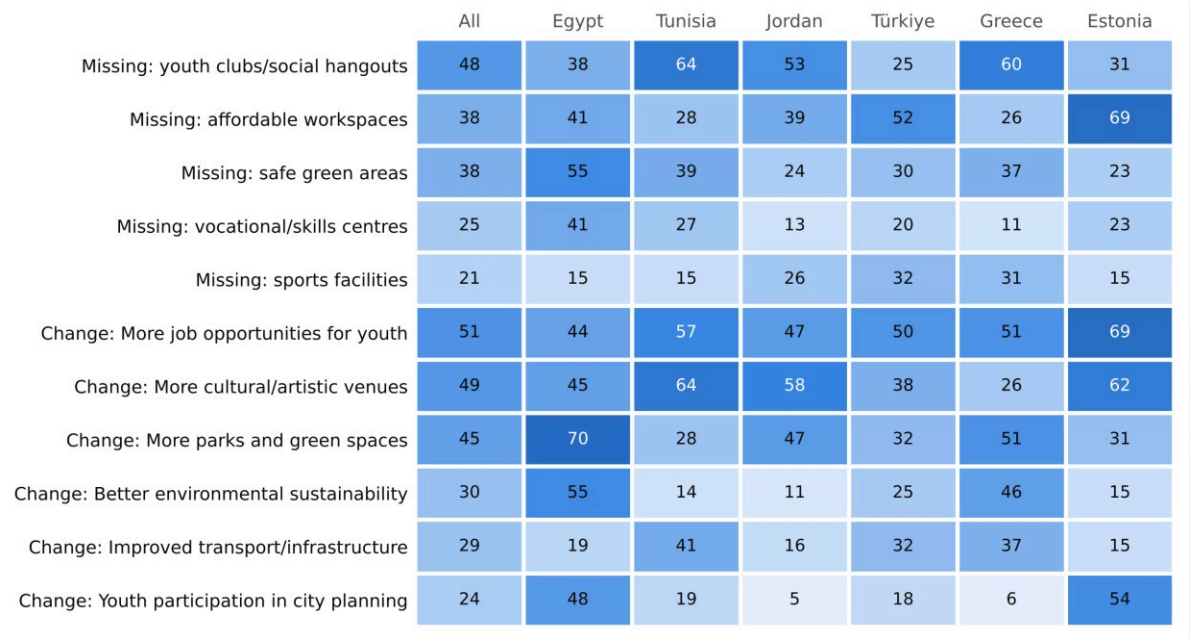
> *"Bölgemde kadınlar için ücretsiz ve güvenli bir spor sahası yok... Bu mekanı kadınlar için ücretsiz, çok amaçlı bir spor sahası olarak kullanırdım."* (anket katılımcısı, Mısır)

Bu tablo, katılımcıların mahallelerinde eksik olduğunu belirttikleri unsurlar ve en çok değiştirmek istedikleri konularla tutarlıdır (Şekil 3). Gençlik kulüpleri ve sosyal buluşma mekanları en sık eksikliği hissedilen hizmetlerdi (%48,4); bunları uygun fiyatlı çalışma alanları (%38,1) ve güvenli yeşil alanlar (%37,7) izledi. Önümüzdeki beş yıl için katılımcılar en çok

gençler için daha fazla iş fırsatı (50,9%), daha fazla kültürel ve sanatsal mekan (49,1%) ve daha fazla park ve yeşil alan (45,0%) olmasını en çok istedi. Ülkeler arasında önemli farklılıklar vardı: Mısırlı katılımcılar park ve yeşil alanlar (%69,9), daha iyi çevresel sürdürülebilirlik (%54,8) ve şehir planlamasına daha fazla genç katılımı (%47,9) isteme konusunda öne çıkarken, Ürdün'de (%5,3) ve Yunanistan'da (%5,7) şehir planlamasına katılım seçeneği nadiren tercih edildi, $V = 0{,}40$.

Şekil 3

Mahallede Eksik Hizmetler ve İstenen Değişiklikler, Genel ve Ülkelere Göre (%)

Not. Eksik hizmetler: en fazla iki cevap; istenen değişiklikler: en fazla üç cevap. N = 289 (Toplam); ülke sayıları Şekil 2'deki gibidir.

Tüm katılımcıların yalnızca %30,1'i yeniden canlandırılması gereken belirli bir ihmal edilmiş alanı sayabilmiştir; ankete katılanlar arasında ülkeler arasında büyük farklılıklar görülmüştür (Mısır %52,1, Estonya %41,7, Yunanistan %36,4, Tunus %33,3, Türkiye %12,5, Ürdün %2,9), $\chi^2(5, N = 252) = 32{,}99$, $p < 0{,}001$, $V = 0{,}36$. Tanımlanan 87
alanın çoğu terk edilmiş veya harap binalar (%26,4), caddeler, meydanlar ve ulaşım altyapısı (%14,9), kültürel miras alanları (%11,5), boş arsalar veya çöp sahaları (%11,5), parklar (%10,3) ve plajlar, su yolları veya doğal alanlar (%9,2) idi. GIS haritası için aday olarak değerlendirilen, konumu yeterince belirgin 30 alan Ek D'de listelenmiştir.

Görüşme ve Odak Grup Bulguları

Nitel veriler, ihmal edilmiş alan türlerinin bağlama göre farklılık gösterdiğini doğrulamaktadır. Mısır'da odak grup katılımcıları, uydu haritaları üzerinde 14 sorunlu arsa – çoğunlukla blok ortasındaki çöp yığınları, aydınlatmasız alt geçitler ve konut blokları arasındaki boş alanlar – ve dört yüksek potansiyelli alan işaretlemiştir; ihmal edilmiş alanlar öncelikle kişisel güvenlik ve mekânsal dışlanma perspektifinden tartışılmıştır. Ürdünlü katılımcılar, çöp bulunan boş arsalar, terk edilmiş binalar ve yetersiz aydınlatılmış parkları tanımladılar; Amman ve Irbid'deki yoğun mahalleleri, Mafraq'taki yetersiz hizmetlere sahip ihmal edilmiş tarım arazileri ve Akabe'deki yeterince kullanılmayan kıyı bölgeleriyle karşılaştırdılar. Tunuslu katılımcılar,

medinalarındaki terk edilmiş tarihi evler ve kültürel binalara ve Jarzouna ile Menzel Abderrahman'daki ihmal edilmiş parklar ile sanayi alanlarına odaklandılar. Yunanistan'da katılımcılar, Lefkada'daki somut mekanları (Melissa geçidi yolu, Poros'taki eski okul, Vliho'daki kamu bahçesi, bir Roman mahallesi ve terk edilmiş bir askeri kale) saydılar. Türkiye'de tartışmalar, METU kampüsüne (tamamlanmamış yollar, ormanlık bir alan ve bakımsız öğrenci kulüp odaları) odaklandı; ayrıca başıboş köpekler bir güvenlik tehlikesi olarak belirtildi. Estonyalı görüşmeciler, Narva'daki bazı alanlarda sınırla ilgili güvenlik kısıtlamalarından bahsetti.

> *"Kamusal alanlar ihmal edildiğinde, sanki topluluğun kendisi ihmal ediliyormuş gibi hissedilir."* (odak grup katılımcısı, Ürdün)
>
> *"Kendi sokağımızdan tamamen dışlanmış hissediyoruz."* (odak grubu katılımcısı, Mısır, 22, işsiz)

Tüm ülkelerde gençler bu alanları kayıp olarak görmüyordu. Bu alanları "potansiyel dolu" (Yunanistan) olarak tanımladılar ve "sorunun alanın varlığı değil, yönetim, yatırım ve topluluk katılımının eksikliği" (Ürdün) olduğunu savundular. Tüm ülkelerdeki görüşmeciler, bir mekanın fiziksel özellikler (aydınlatma, açık görüş açısı, temizlik, alışverişe bağlı olmayan serbest oturma alanları, erişilebilirlik) ve sosyal özellikler (mekanı kullanan gençler tarafından ortak yönetim, ortak davranış kuralları ve düzenli etkinlikler) sayesinde güvenli ve kapsayıcı hale geldiğini vurguladılar.

Uygulayıcılar için çıkarımlar (RQ1)

- İhmal sorununu sadece bir tasarım sorunu olarak değil, bir güven sorunu olarak ele alın: Her girişimde belediyenin görünür bir şekilde yer alması, "yetkililerin umursamadığı" hissini doğrudan ortadan kaldırabilir.
- Güvenli kamusal alanlara erişimin en düşük olduğu Mısır ve Tunus'ta ilk adım olarak temel güvenlik unsurlarına (aydınlatma, temizlik, görünürlük) öncelik verin.
- Gençlerin gerçekten talep ettiği işlevleri sunun: ücretsiz çalışma ve sosyal merkezler, kültür/sanat etkinlikleri ve yeşil alanlar; bölge sakinleriyle bir danışma aşaması oluşturun.
- Konum ve mülkiyet bilgilerini doğruladıktan sonra, katılımcıların belirlediği 30 mekanı (Ek D) ve odak grup haritalamasını GIS haritası için başlangıç listesi olarak kullanın.

Araştırma Sorusu 2: Katılım İsteği ve Motivasyonu

Katılım İsteği ve Deneyim

Katılım istekliliği yüksektir. Katılımcıların üçte ikisi (%66,8) ihmal edilmiş bir alanın dönüştürülmesine daha önce hiç katılmamıştı ancak bunu değerlendirebileceğini belirtmiş, %16,3'lük bir kesim ise daha önce katılmıştı; böylece toplamda %83,0'lık bir kesim katılımda istekliydi. Yalnızca %7,3'lük bir kesim bunu değerlendirmeyeceğini belirtmiş, %9,7'lik bir kesim ise kararsız kalmıştır. Katılım istekliliği, ülkeler arasında (Estonya'da %69,2 ve Türkiye'de %70,0'dan Mısır'da %90,4'e kadar) istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermedi, $\chi^2(5, N = 273) = 9{,}54$, $p = 0{,}089$; cinsiyet, sosyal durum veya fırsat eşitsizliği açısından da farklılık görülmedi. Türkiye, katılımı düşünmeyecek katılımcıların en yüksek oranına sahipti (%20,0). Katılımcıların dörtte üçü (%73,0) en az bir kez gönüllü olarak çalışmış veya bir toplumsal projeye katılmıştı; dörtte biri (%24,6) ise bunu düzenli olarak yapıyordu; düzenli

gönüllü çalışma en çok Mısır'da (%39,7) ve Ürdün'de (%34,2) yaygınken, en az Tunus'ta (%8,1) yaygındı, $V = 0,29$. 15-19 yaş grubunun yarısı (%50,0) hiç gönüllü çalışmamıştı.

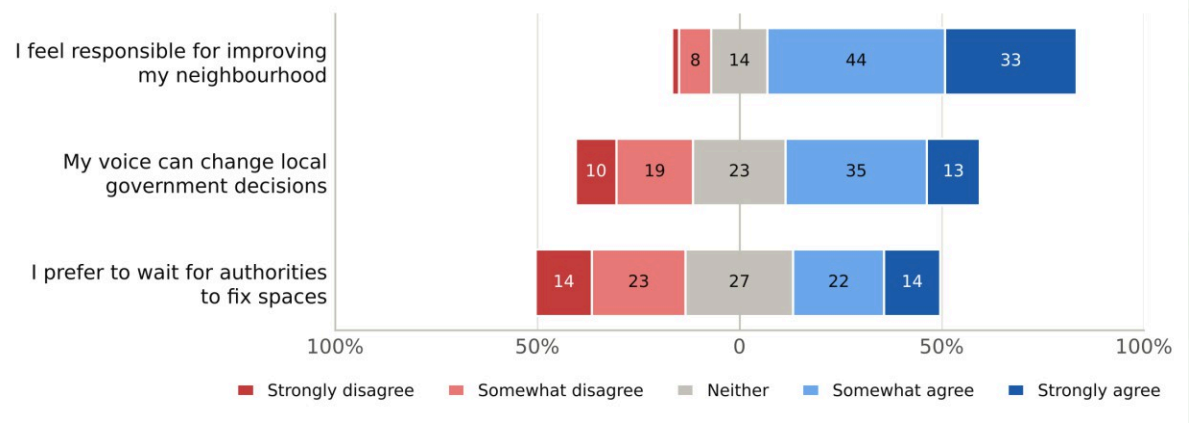
Ülke, cinsiyet, yaş, durum, fırsat eşitsizliği, önceki gönüllülük deneyimi ve hukuki bilgi düzeyini içeren bir lojistik regresyon analizi, önceki gönüllülük deneyiminin gönüllülük istekliliği ile ilişkili tek bireysel özellik olduğunu gösterdi: daha önce gönüllülük yapmış gençlerin gönüllülük yapmaya istekli olma olasılığı yaklaşık iki kat daha yüksekti ($OR = 2,08$, $p = 0,047$). Mısır ile karşılaştırıldığında, Türkiye'deki ($OR = 0,18$, $p = 0,005$) ve Estonya'daki ($OR = 0,19$, $p = 0,043$) katılımcıların gönüllü olma olasılığı daha düşüktü ($N = 266$, McFadden'ın sözde $R^2 = 0,08$).

Sivil Toplumsal Tutumlar

Katılımcıların çoğu, mahallelerini iyileştirme konusunda kendilerini sorumlu hissediyor (katılanların oranı %76,5; $M = 3,98$), ancak yarısından azı, kendi seslerinin yerel yönetim kararlarını değiştirebileceğine inanıyor (katılanların oranı %48,1, katılmayanların oranı %29,1; $M = 3,22$). Katılımcılar, yetkililerin alanları düzeltmesini beklemeyi tercih edip etmedikleri konusunda ikiye bölündü (%36,3 katılıyor, %37,0 katılmıyor; Şekil 4).

Şekil 4

Gençlerin Sivil Tutumları

Not. N = 289. Çubukların içindeki sayılar yüzde değerleridir; %7'nin altındaki değerler gösterilmemiştir. Çubuklar, tarafsız kategoriyi merkez almaktadır.

Sorumluluk duygusu, Türkiye, Yunanistan ve Estonya'ya ($M = 3,58$-$3,63$) kıyasla Mısır'da ($M = 4,29$), Ürdün'de ($M = 4,16$) ve Tunus'ta ($M = 4,15$) daha güçlüydü; $H(5) = 27,86$, $p < 0,001$, $\varepsilon^2 = 0,09$. Yetkilileri bekleme tercihi en belirgin şekilde farklılık gösterdi: Mısır'da en düşük ($M = 2,23$), Ürdün'de ise en yüksek ($M = 3,92$) seviyedeydi, $H(5) = 47,77$, $p < 0,001$, $\varepsilon^2 = 0,16$. Bununla birlikte, kişinin kendi etkisine olan inanç, ülkeler arasında $H(5) = 10,32$, $p = 0,067$, ne de AB ile Güney ve Doğu Akdeniz ortak ülkeleri arasında (katılanların oranı %45,3'e karşı %48,9), $\chi^2(2, N = 289) = 1,32$, $p = 0,518$, anlamlı bir farklılık göstermedi.

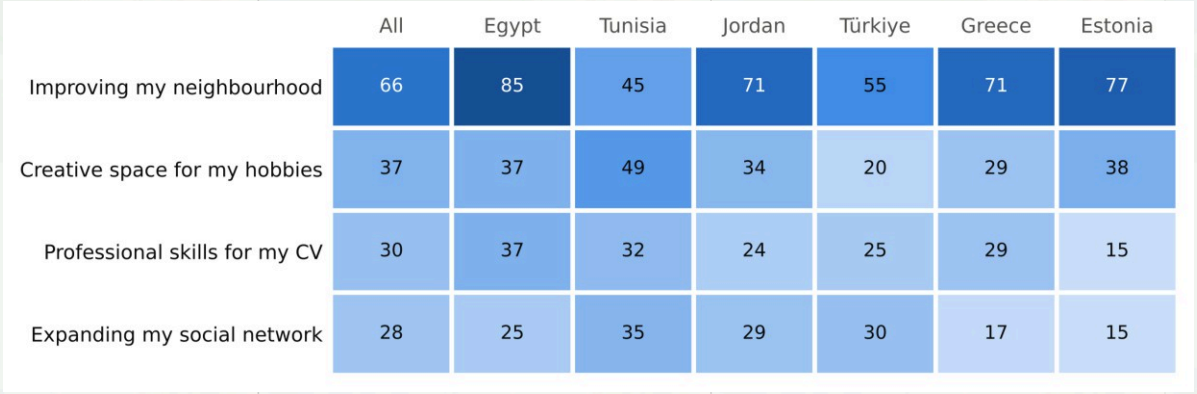
Gerekçeler

En güçlü iki motivasyonları sorulduğunda, katılımcılar en sık mahallelerini iyileştirmeyi (%65,7) seçtiler; bu, hobileri için yaratıcı bir alana sahip olmak (%36,7), özgeçmişleri için mesleki beceriler kazanmak (%29,8) ve sosyal ağlarını genişletmek (%28,0; Şekil 5) seçeneklerinin çok önünde yer aldı. Topluluk motivasyonu özellikle Mısır'da (%84,9) baskınken, Tunus'ta en zayıftı

(%44,6), burada hobiler ve yaratıcı alan (%48,6) ile sosyal ağlar (%35,1) daha önemliydi, $\chi^2(5, N = 273) = 30{,}30$, $p < 0{,}001$, $V = 0{,}33$. Çalışan katılımcılar da öğrencilere kıyasla mahalle iyileştirmesini daha sık seçti (%78,8'e karşı %60,5); ancak bu fark, çoklu test düzeltmesi yapıldıktan sonra istatistiksel olarak anlamlı bulunmadı.

Şekil 5

Katılım için En Güçlü Motivasyonlar, Genel ve Ülkelere Göre (%)

Not: En fazla iki cevap verilebilir. N = 289 (Toplam); ülke sayıları Şekil 2'deki gibidir.

Sosyal girişimcilik cazip bir yoldur: %54,3'ü canlandırılmış bir mekanı sosyal bir girişim veya küçük bir işletme kurmak için kullanmaya ilgi duyar, %37,4'ü ise ilgi duyabilir ancak daha fazla bilgiye ihtiyaç duyar ve %84,4'ü sosyal girişimcilik ve bir topluluk mekanını yönetme konusunda eğitim almak ister. Bu tür eğitimlere olan ilgi Ürdün'de (%100) ve Mısır'da (%95,9) neredeyse evrensel düzeydeyken, Yunanistan'da (%60,0) en düşük seviyedeydi; $\chi^2(5, N = 273) = 35{,}43$, $p < 0{,}001$, $V = 0{,}36$; bir girişim kurma ilgisi ise yaşla birlikte artmıştır (15-19 yaş grubunda %39,5 iken 25-30 yaş grubunda %68,3'e çıkmıştır).

Görüşme ve Odak Grup Bulguları

Odak grupları, istekliliğin nasıl sürdürülebilir katılım haline geldiğini açıkladı. Tüm ülkelerde gençler, hızlı ve gözle görülür bir değişim gördüklerinde, sembolik olmaktan ziyade gerçek kararlara dahil olduklarında ve o alana aidiyet hissettiklerinde katılımlarını sürdürdüklerini belirttiler. Ürdünlü katılımcılar bunu şu şekilde ifade etti:

> *"Katılım, gençlerin fikirlerinin sadece tartışılmakla kalmayıp gerçeğe dönüştüğünü görebildiklerinde anlam kazanır."* (odak grubu katılımcısı, Ürdün)

Tercih edilen roller değişiklik gösterdi: Türk öğrenciler en çok liderlik rollerini istedi; Ürdünlü katılımcılar yaratıcı, medya ve organizasyon rollerinden bahsetti ve eğitim ve iş yükümlülükleri nedeniyle katılım düzeylerinin esnek olmasını talep etti; Mısırlı uygulayıcılar, marjinalleştirilmiş gençleri resmi olarak "alanın koruyucuları" olarak atamanın başarılı olduğunu anlattı; bu, onlara aileleri ve komşuları nezdinde statü ve sorumluluk kazandırdı. Mısır, Tunus ve Türkiye'deki görüşmeciler, ekonomik zorluklar yaşayan gençler için yurttaşlık gururuna hitap etmenin yeterli olmadığı konusunda uyarıda bulundular: Katılım, beceri, sertifika, ulaşım masraflarının karşılanması veya yemek gibi somut bir değer sağlamalıdır. Tüm ülkelerde uygulayıcılar, coşkunun en yüksek seviyede olduğu aşamanın fikir aşaması olduğunu ve projeler bürokrasi, gecikmeler ve maliyetlerle karşılaştığında bu coşkunun azaldığını gözlemlediler.

"Günlük ücretinin nereden geleceğini bilmeyen bir genç, bedavaya duvar boyamaz." (toplum danışmanı, Mısır (not tutan kişinin kendi sözleriyle aktarıldı))

Uygulayıcılar için çıkarımlar (RQ2)

- İstekli olmak bir engel değildir: katılımcıların işe alınması, çoğu ülkede ana motivasyon kaynağı olan somut mahalle iyileştirmeleri vaat edebilir.
- Motivasyonun planlama ve izin aşamalarını atlatabilmesi için hızlı, gözle görülür sonuçlar ve gerçek karar verme yetkisi sağlayan girişimler tasarlayın.
- Daha önce gönüllü olarak çalışmış gençleri akran elçisi olarak kullanın; önceki gönüllü deneyim, istekliliğin en güçlü bireysel belirleyicisidir.
- Ekonomik zorluklar yaşayan gençler için somut getiriler (sertifikalar/Youthpass, masrafların karşılanması, tanınan roller) ekleyin ve yüksek talep gören planlanmış sosyal girişimcilik içeriğini sunun.
- Gönüllülük isteğinin daha düşük olduğu Türkiye ve Estonya'da, katılım eşiğini düşüren kampüs veya gençlik merkezi temelli faaliyetlerle başlayın.

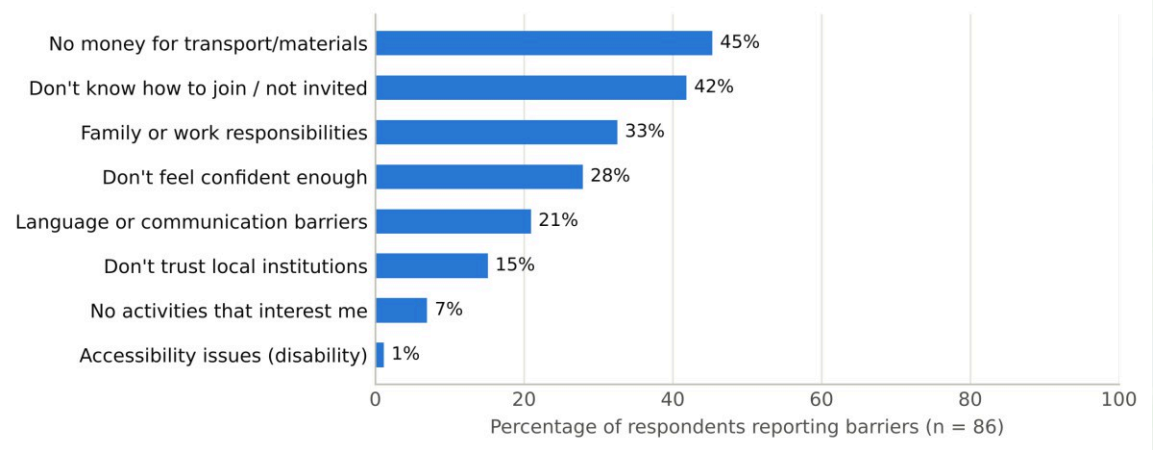
RQ3: Katılıma Engeller

Kişisel Engeller

Ankete katılanların üçte birinden azı (%29,8) toplumsal faaliyetlere katılmayı zorlaştıran engellerle karşılaştıklarını belirtti; ancak bu oran ülkelere göre farklılık gösterdi: Mısır'da %43,8 iken, Yunanistan'da %17,1 ve Estonya'da hiç yoktu; $\chi^2(5, N = 273) = 17{,}23$, $p = 0{,}004$, $V = 0{,}25$. Engeller olduğunu bildirenler arasında ($n = 86$), en sık karşılaşılanlar ulaşım veya malzeme için para eksikliği (%45,3) ve nasıl katılacağını bilmemek ya da davet edilmemek (%41,9) idi; bunları aile veya iş sorumlulukları (%32,6) ve özgüven eksikliği (%27,9) izledi (Şekil 6). Yerel kurumlara duyulan güvensizlik (%15,1) ve ilgi çekici etkinliklerin olmaması (%7,0) daha az yaygındı; bu da engellerin çoğunun motivasyonel olmaktan ziyade pratik ve bilgiyle ilgili olduğunu göstermektedir.

Şekil 6

Engeller olduğunu belirten katılımcılar arasında katılım engelleri (%)

Not: n = engellerle karşılaştığını "evet" olarak yanıtlayan 86 katılımcı; birden fazla yanıt verilebilirdi.

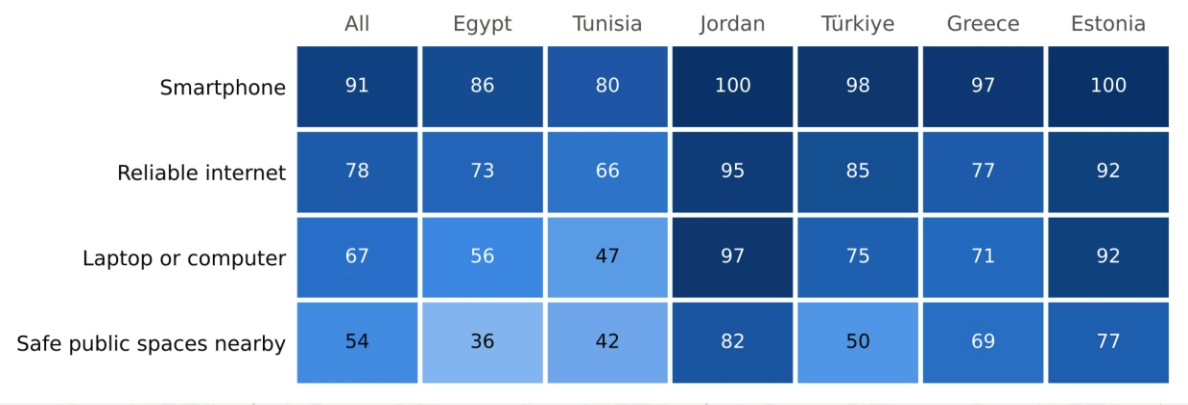
Engeller, yaşam durumuna göre farklılık gösterdi. Eğitim görmeyen veya çalışmayan gençler, öğrencilere (%6,2) veya çalışan akranlarına (%4,5) kıyasla çok daha sık (grubun %21,7'si) özgüven eksikliği bildirdi, $\chi^2(2, N = 289) = 13,14$, $p = 0,001$, $V = 0,21$; buna karşılık, çalışan gençler daha sık aile veya iş sorumluluklarını (%21,2) engel olarak gösterdi. Fırsatları daha kısıtlı olan katılımcılar, engel olarak para eksikliğini belirtme olasılığı neredeyse beş kat daha yüksekti (her gruptaki tüm katılımcıların %4,1'ine karşılık %19,4), $\chi^2(1, N = 267) = 12,09$, $p < 0,001$, $V = 0,21$. Cinsiyet farklılıkları küçüktü ve düzeltme sonrasında güvenilir değildi. Eğitim görmeyen veya çalışmayan gençler de, bir yapay zeka asistanının kendilerini öncelikle bir insan mentora bağlamasını isteme olasılığı iki katından fazlaydı (%37,0; buna karşılık öğrencilerin %16,4'ü ve çalışan katılımcıların %9,1'i), $\chi^2(2, N = 289) = 15,07$, $p <$
,001, $V = 0,23$; bu durum, söz konusu grubun kişisel rehberliğe değer verdiğini göstermektedir.

Dijital Hazırlık

Akıllı telefona erişim neredeyse evrenseldir (%90,7 her zaman), ancak güvenilir internet (%77,5) ve dizüstü bilgisayar veya masaüstü bilgisayara (%67,1) erişim o kadar yaygın değildir (Şekil 7). Dizüstü bilgisayara erişim Tunus'ta (%47,3) ve Mısır'da (%56,2) en düşük, Ürdün'de (%97,4) ve Estonya'da (%92,3) ise neredeyse tam düzeydeydi; $H(5) = 38,39$, p
$< 0,001$, $\varepsilon^2 = 0,13$. Öğrenme amacıyla katılımcıların %84,4'ü ağırlıklı olarak akıllı telefon kullanıyor ve %42,6'sı dizüstü veya masaüstü bilgisayarı hiç kullanmıyor. Katılımcıların dörtte üçü (%73,7) ChatGPT gibi yapay zeka araçlarını sık sık kullanıyor ve yalnızca %3,1'i bu araçları hiç kullanmamış; bu oran ülkeler arasında önemli bir farklılık göstermiyor.

Şekil 7

Cihazlara, İnternete ve Güvenli Kamusal Alanlara Düzenli Erişim, Genel ve Ülkelere Göre ("evet, her zaman" %)

Not. N = 289 (Toplam); ülke sayıları Şekil 2'deki gibidir. Yanıt seçenekleri "evet, her zaman", "bazen" ve "hayır, nadiren veya hiç" idi.

Görüşme ve Odak Grup Bulguları

Odak grubu engel sıralama çalışması, para ve prosedürlerin baskın olduğunu doğruladı, ancak bu konuda belirgin ulusal farklılıklar göze çarptı (Tablo 3). Mısır'da katılımcılar, "mali kısıtlamalar sorun haline gelmeden çok önce" yerel yetkililerden ve güvenlik sorgulamalarından duyulan korkunun eylemi felç ettiği konusunda "mutlak fikir birliği"ne vardı. Yunanistan, Tunus ve birincil Türk odak grubunda, para eksikliği ve hukuki karmaşıklık birinci ve ikinci sırada yer aldı; daha geniş kapsamlı Türk öğrenci danışma toplantısında ise bilgi eksikliği ilk engel olarak ortaya çıktı; Ürdünlü katılımcılar ise destek, para ve bilgi eksikliğini en üst sıralarda değerlendirdi.

Tablo 3

Odak Grubu Sıralama Çalışmasında Ülkelere Göre En Önemli Engeller

Ülke	1. Sıra	2. Sıra	3. Sıra	Açıklamalar
Mısır	Yerel yetkililerden ve güvenlik güçlerinin sorgulamalarından duyulan korku	Hukuk bilgisi eksikliği ve yolun net olmaması	Günlük geçim yeters izliği (ekonomik hayatta kalma)	10 katılımcının oy birliğiyle belirlenen sıralama
Tunus	Finansman eksikliği	İdari ve hukuki karmaşıklık	Bilgi eksikliği	Tunus ve Bizerte birleştirildi; sa yım yok
Ürdün	Destek eksikliği	Para eksikliği	Bilgi eksikliği	FG1; listelenen sırayla, sayı yok
Türkiye	Para eksikliği	Yasal karmaşıklık	Yetkililerden korkma	Genişletilmiş danışma: öncelikle bilgi eksikliği
Yunanistan	Para eksikliği	Yasal karmaşıklık	Zaman yetersizliği	FG2 sıralaması; bazıları önce bilgi veya hukuki karmaşıklığı istedi
Estonya	—	—	—	Odak grubu çalışması yapılmadı

Not: Sıralamalar, ulusal odak grup özetlerinde bildirildiği şekildedir. Çalışmada yedi seçenek sunulmuştur (zaman, bilgi, para ve destek eksikliği, düşük güven, yetkililerden korkma, hukuki karmaşıklık); Mısır'da ise yerel koşullara uyarlanmış ifadeler kullanılmıştır.

Tüm ülkelerdeki görüşmeciler ve odak grupları, en önemli vazgeçme noktasını planlamadan izin aşamasına geçiş olarak belirlemiştir. Mısırlı görüşmeciler, izin aşamasını "gayri resmi gençlik gruplarının %80'inin pes ettiği" ve "gençlik girişimlerinin mezarlığı" olarak tanımladı; Yunan görüşmeciler ise bu noktayı planlama, izinler ve idari işlemler aşamalarında belirledi; Tunuslu görüşmeciler, nakit akışı eksikliği ve tedarikçilerin evrak işlerinin gayri resmi grupları engellediği uygulama başlangıcını da ekledi; Estonyalı ve Türk görüşmeciler de gençlerin ilk adımı bilmedikleri fikir ve erken planlama aşamasına işaret etti.

Fırsatları daha az olan gençler için, görüşmeciler bir anket kontrol listesinin yalnızca kısmen yakaladığı "gizli" engellerden bahsetti: gönüllü çalışmadan daha öncelikli olan ekonomik hayatta kalma; damgalanma ve girişimlerin "eğitimli elitler için" (Tunus) ya da "ayrıcalıklı üniversite öğrencileri için" (Mısır) olduğu hissi; ve katılımın bir şeyi değiştireceğine dair inancın yitirilmesi. Gruba özgü engeller arasında Estonya'daki Rusça konuşan gençler için dil sorunu ("tüm resmi işlemler Estonca'dır"), Tunus'ta derneklerdeki göçmenlerin rollerine ilişkin yasal kısıtlamalar, genç kadınlar için ebeveyn kısıtlamaları ve kamusal alanda erkek egemenliği (Tunus, Ürdün) ile kamusal alanda toplanırken güvenlik şüphelerine maruz kalma korkusu (Mısır, Tunus) yer aldı. Uygulayıcılar ayrıca, dijital erişimin nadiren temel sorun olduğunu; bunun yerine, depolama alanı dolu eski telefonlar, pahalı veri paketleri ve zayıf bağlantılar (Mısır) ile sivil ve idari görevler konusunda dengesiz dijital güvenin kullanımı sınırladığını belirtmiştir.

> *"Kapsayıcılık toplantıdan önce başlar; kişinin kendini davet edilmiş hissedip hissetmemesiyle başlar."* (STK yöneticisi, Yunanistan)

Uygulayıcılar için çıkarımlar (RQ3)

- Kişisel olarak ve güvenilir yerel kanallar aracılığıyla davet edin: "Nasıl katılacağımı bilmiyorum / kimse beni davet etmedi" en sık karşılaşılan ikinci engeldir.
- Başvuruda öngörüldüğü gibi, imkânları daha kısıtlı katılımcıların ulaşım ve malzeme masraflarını karşılayın ve bunu önceden bildirin.
- Eğitim veya istihdamda olmayan gençler için küçük roller, akran desteği ve adını bilecekleri bir mentor atayarak güven oluşturun.
- Mentorluk çabalarının çoğunu, girişimlerin genellikle tıkanma noktası olan planlama aşamasından izin aşamasına geçiş için planlayın.
- Gruba özgü engelleri ele alın: Estonya'da Rusça dil desteği, genç kadınlar için güvenli ve iyi aydınlatılmış toplantı koşulları ve kadın mentorlar, göçmenler ve gayri resmi gruplar için ortak kuruluşların desteği.

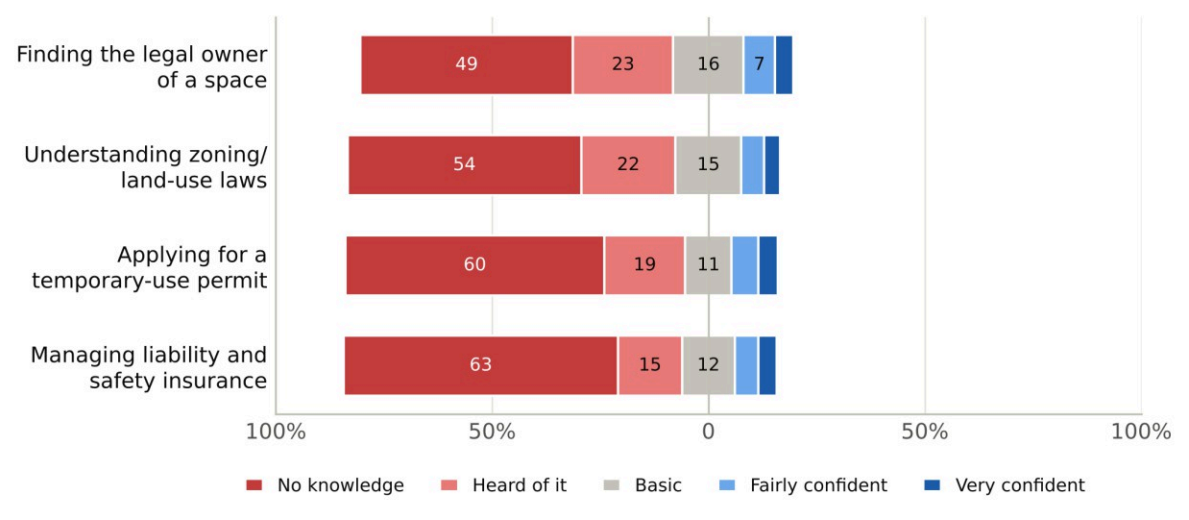
RQ4: Kurumsal ve Yasal Engeller

Prosedürlere İlişkin Bilgi

Gençlerin kamusal alan kullanımının idari ve hukuki yönlerine ilişkin bilgileri oldukça sınırlıdır. Yalnızca %5,5'i bir kamusal alanın kullanım izni için hangi kuruma başvurması gerektiğini net bir şekilde bilmektedir; %26,3'ü genel bir fikre sahiptir ve %68,2'si bilmemektedir. Net bilgi, Ürdün'de (%21,1) diğer yerlere (%0-7,5) kıyasla daha yaygındı; $\chi^2(5, N = 273) = 17{,}85$, $p = 0{,}003$, $V = 0{,}26$. Kendi değerlendirmelerine göre yetkinlik düzeyi dört görevin hepsinde düşüktü (Şekil 8): %49 (bir alanın yasal sahibini bulma) ile %63 (sorumluluk ve güvenlik sigortasını yönetme) arasında hiçbir bilgisi olmayanlar vardı ve yalnızca %9-11'i bu görevlerde oldukça veya çok kendinden emin hissediyordu. Genel olarak, katılımcıların %18,3'ü dört görevden en az birinde kendinden emin hissediyordu.

Şekil 8

Hukuki ve İdari Görevleri Yerine Getirme Konusundaki Kendi Kendine Değerlendirilmiş Yeterlilik

Not. N = 289. Çubukların içindeki sayılar yüzdelerdir; %7'nin altındaki değerler gösterilmemiştir. Dört madde, güvenilir bir hukuki bilgi endeksi oluşturmaktadır (α = 0,91; M = 1,82, SD = 1,01; 1-5 ölçeğinde).

Hukuki bilgi endeksi ülkeler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermedi, $H(5) = 5{,}72$, $p = 0{,}335$. Arka plan özelliklerini kontrol eden bir regresyon analizinde ($N = 266$, $R^2 = 0{,}21$), öğrenciler

, bilgi birikimlerini çalışan katılımcılardan daha yüksek derecelendirdi ($B = -0{,}91$, $p < 0{,}001$) ve daha önce gönüllü çalışmış olanlar, gönüllü çalışmamış olanlara göre bilgi birikimlerini daha yüksek derecelendirdi ($B = 0{,}27$, $p = 0{,}035$); cinsiyet, yaş ve fırsatların daha az olduğu durumlar ile bir ilişki bulunmadı. Regresyon ayrıca Ürdün'de daha yüksek bir "know-how" düzeyine işaret etmiştir ($B = 0{,}85$, $p = 0{,}002$), ancak bu etki, tekdüze yanıt verenlerin hariç tutulduğu duyarlılık analizinde ortadan kalkmıştır (Ürdün $M = 1{,}86$; diğer yerlerde 1,46-1,82) ve yorumlanmamalıdır.

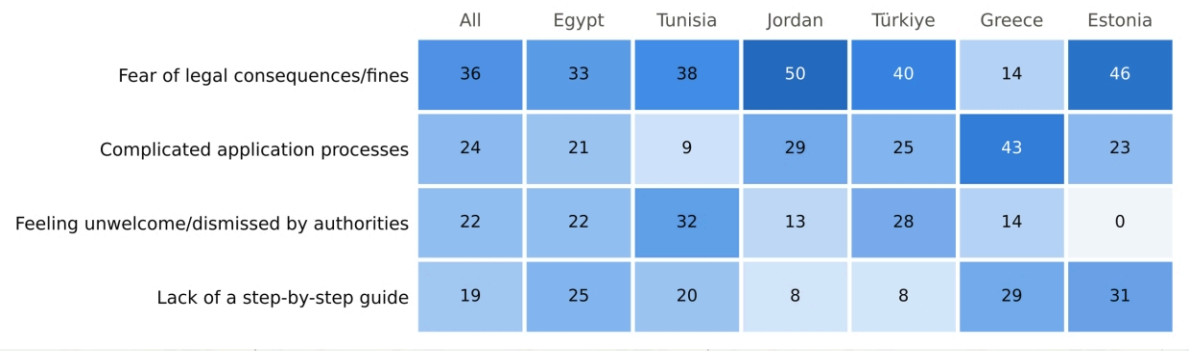
Uygun bir ihmal edilmiş alan bulduktan sonra ilk olarak ne yapacakları sorulduğunda, katılımcıların üçte biri fotoğraf çekeceğini (%33,6), %21,8'i sahibini bulmaya çalışacağını, %16,3'ü haritada arayacağını, %10,0'ı arkadaşlarıyla paylaşacağını ve %18,3'ü hiçbir şey yapmayacağını belirtmiştir. Sahibini bulma eğilimi en çok Yunanistan'da (%37,1), en az ise Türkiye'de (%10,0) ve Ürdün'de (%13,2) görüldü.

Kurumsal Engeller

Dört kurumsal engeli sıralarken, katılımcılar en sık olarak yasal sonuçlardan veya para cezalarından duyulan korkuyu ilk sıraya koydu (%35,6; ortalama sıra 2,35); bunu karmaşık veya kafa karıştırıcı başvuru süreçleri (%23,5; 2,42), yerel yetkililer tarafından hoş karşılanmama veya ciddiye alınmama hissi (%22,1; 2,54) ve gençler için adım adım kılavuzun olmaması (%18,7; 2,69). Sıralama ülkeye göre değişiklik gösterdi (Şekil 9): Yasal sonuçlardan duyulan korku Ürdün'de (%50), Estonya'da (%46) ve Türkiye'de (%40) baskındı; Yunanistan'da (%43) karmaşık süreçler öne çıktı; ve hoş karşılanmama hissi, Tunus'ta (%32) ve Türkiye'de (%28) diğer ülkelere kıyasla daha sık birinci sırada yer aldı. Ortalama sıralamalardaki ülke farklılıkları, dört engelin tümü için anlamlıydı ($H(5) = 14{,}62$-$24{,}97$, tümü $p \leq 0{,}012$).

Şekil 9

En Büyük Kurumsal Engel Olarak Sıralanan Engeller, Genel ve Ülkelere Göre (%)

Not. Katılımcılar dört engeli 1 (en büyük) ile 4 (en küçük) arasında sıraladılar. Hücreler, her bir engelin birinci sırada yer aldığı yüzdeleri göstermektedir; sütunların toplamı %100'dür. N = 289 (Toplam); ülke sayıları Şekil 2'deki gibidir.

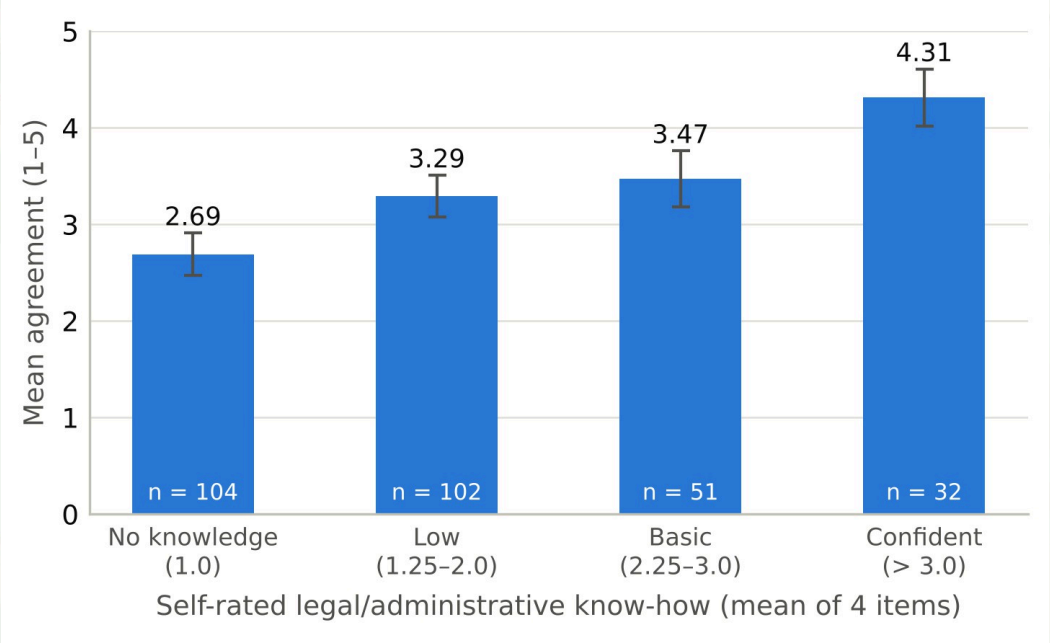
Bilgi Birikimi ve Siyasi Etkinlik

Önemli bir bulgu, sistemin nasıl işlediğini bilmek ile sistemi etkileyebileceğine inanmak arasındaki bağlantıdır. Hukuki bilgi birikimi, kişinin sesinin yerel yönetim kararlarını değiştirebileceği inancıyla orta düzeyde bir korelasyon göstermiştir, $\rho = 0{,}41$, $p < 0{,}001$ (Şekil 10). Bu görüşe katılım, bilgi birikimi olmayan katılımcılar arasında $M = 2{,}69$ iken, kendine güvenenler arasında $M = 4{,}31$'e yükselmiştir. Bu ilişki, ülke, cinsiyet, yaş, sosyal durum, fırsatların kısıtlı olduğu durumlar ve önceki gönüllü faaliyetler kontrol edildikten sonra da geçerliliğini korudu: bilgi birikimi endeksindeki her bir puan, 0,50 puanlık daha yüksek bir etkinlik derecesi ile ilişkilendirildi ($SE = 0{,}07$, $p < 0{,}001$; model $R^2 = 0{,}24$) ve tekdüze yanıt verenler hariç tutulduğunda da bu ilişki devam etti ($\rho = 0{,}39$). Veriler kesitsel olduğundan, ilişkinin yönü belirlenememektedir

belirlenemez; ancak bu bulgu, pratik hukuki-idari eğitimin gençlerin siyasi etki duygusunu da güçlendirebileceğini göstermektedir (bkz. Bandura, 1997).

Şekil 10

Yasal Bilgi Düzeyine Göre Kişinin Sesinin Yerel Kararları Değiştirebileceğine Dair İnanç

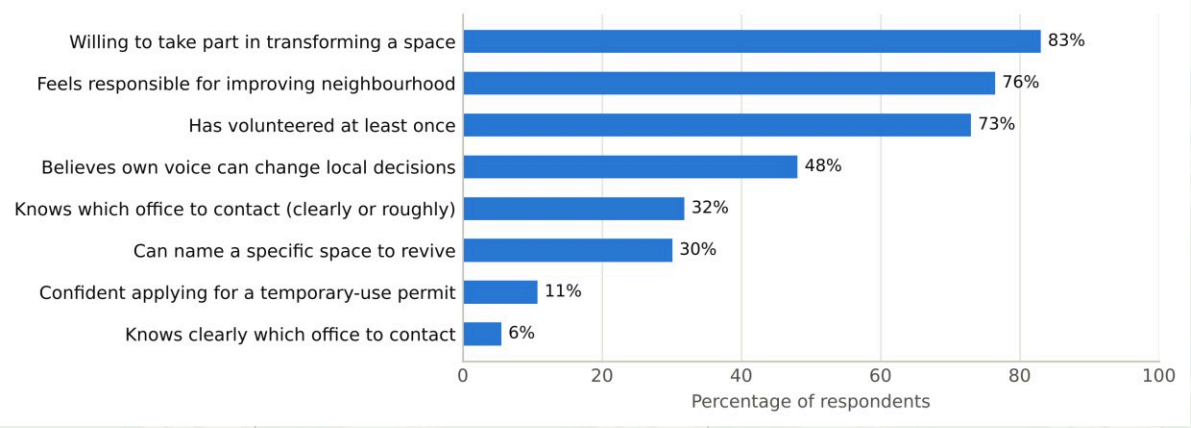

Not: Çubuklar, "Sesimin yerel yönetim kararlarını değiştirebileceğine inanıyorum" ifadesine verilen ortalama onay düzeyini göstermektedir (1 = kesinlikle katılmıyorum, 5 = kesinlikle katılıyorum); hata çubukları ise %95 güven aralığını göstermektedir. Bilgi düzey grupları, Şekil 8'deki dört maddenin ortalamasına dayanmaktadır.

Şekil 11, ortaya çıkan "niyet-yetenek uçurumunu" özetlemektedir: büyük çoğunluk istekli ve sorumlu hissetmektedir, ancak nereden başlayacağını, kime başvuracağını ve nasıl izin alacağını bilen gençlerin oranı düşüktür.

Şekil 11

Niyetten Yeterliliğe: Seçilmiş Göstergeler (%)

Not. Tüm göstergeler için N = 289'dur. Katılım ve güven göstergeleri, en yüksek iki yanıt kategorisini birleştirir. "Belirli bir mekanı sayabilir" ifadesi, tüm katılımcılar üzerinden hesaplanmıştır.

Görüşme ve Odak Grup Bulguları

Tüm ülkelerde yapılan görüşmeler, kuralların tamamen yokluğundan ziyade yasal bir "gri bölge" olduğunu ortaya koymaktadır. Prosedürler mevcuttur, ancak net ve gençlere uygun bir yol bulunmamaktadır ve genellikle hangi makamın sorumlu olduğu belirsizdir. Sorunun somut şekli ülkeden ülkeye farklılık göstermektedir:

- **Mısır:** Görüşmeciler, geçici kar amacı gütmeyen kullanım için bir "yasal boşluk" olduğunu belirtmiştir; zira yerel idare kanunu esas olarak ticari kullanımları kapsamaktadır; sistemde bu tür talepler için bir kategori bulunmadığı için başvurular vatandaş hizmet gişesinde reddedilmektedir; yetkililer "sorumluluk fobisi" sergilemektedir; arazi tapuları birkaç kurum arasında çakışmaktadır; ve toplantılar için güvenlik izni gerekmektedir.
- **Tunus:** Yetki alanı belediye, valilik, bölgesel temsilcilik, devlet mülkiyeti ve denizcilik alanı arasında bölünmüş durumdadır; zımni onay mekanizması bulunmadığından başvurular aylarca bekleyebilir; kayıtlı bir derneği olmayan gayri resmi gruplar banka hesabı açamaz veya yetkililere başvuruda bulunamaz.
- **Ürdün:** Genç görüşmeciler, hangi kurumun sorumlu olduğunu veya adımların neler olduğunu bilmiyorlardı, "gri bir alanda" çalıştıklarını hissediyorlardı ve onayların kişisel bağlantılara bağlı olduğunu düşünüyorlardı.
- **Türkiye:** Gençler, bir mekanın ilçe belediyesi, büyükşehir belediyesi veya bir bakanlık tarafından yönetilip yönetilmediğini ayırt edememektedir; riskten kaçınma ve sigorta sorumluluğu, sorunlu noktalar olarak belirtilmiştir.
- **Yunanistan:** Sorumluluk belediyeye, yerel topluluğa, limana, okula, kültür kurumuna veya özel bir mülk sahibine ait olabilir; prosedürler yavaştır ve sorumluluk almaktan kaçınılır – "herkes sözlü olarak kabul eder, ancak kimse belgeyi imzalayan kişi olmak istemez".
- **Estonya:** Görüşmeciler Estonya'yı "genel olarak çok bürokratik olmayan" bir ülke olarak tanımladı, ancak Narva'da işbirliği "daha az sorunsuz" seyrediyor, resmi süreçler yalnızca Estonca yürütülüyor ve hatta mentorlar bile uygun kanallar hakkında bilgi sahibi değildi.

> *"Genellikle, kimin onay verme yetkisi olduğu net olmadığında süreç tıkanır."* (proje koordinatörü, Estonya)

Görüşmeciler ve odak grupları, daha iyi işbirliği için dikkat çekici derecede benzer mekanizmalar önerdiler (Tablo 4). Altı ülkenin hepsinde, belediye düzeyinde atanmış bir gençlik irtibat noktası veya irtibat görevlisi ile düzenli danışma veya ortak tasarım toplantıları önerildi; düşük riskli faaliyetler için basitleştirilmiş prosedürler, şablonlar ve hızlı yol prosedürleri, küçük hibeler ve gayri resmi gruplar için yasal bir çatı da sıkça dile getirilen önerilerdi. Anketin, yerel yönetimin yapabileceği en önemli tek değişiklikle ilgili açık uçlu sorusunda (110 kodlanabilir yanıt), en sık dile getirilen talepler gençler için mekanlar ve merkezler sağlanması (%23,6), gençlerin dinlenmesi ve karar alma süreçlerine dahil edilmesi (%20,0), finansman ve maddi destek (%19,1) ile izin ve bürokratik işlemlerin basitleştirilmesi (%16,4) oldu.

Tablo 4

Ülkelere Göre Önerilen Gençlik-Yetkili Makamlar Arasında Daha İyi İşbirliği Mekanizmaları

Mekanizma	EG	TN	JO	TR	GR	EE
Belirlenmiş belediye gençlik irtibat noktası / irtibat görevlisi	●	●	●	●	●	●

Mekanizma	EG	TN	JO	TR	GR	EE
Düzenli danışma toplantıları, yuvarlak masa toplantıları veya ortak tasarım oturumları	●	●	●	●	●	●
Adım adım kılavuz ve standart şablonlar (izin, güvenlik, bütçe)	●	●	●	●	●	●
Düşük riskli geçici kullanım için hızlı işlem veya basitleştirilmiş yol	●		●		●	●
Küçük hibeler veya malzeme desteği	●		●	●	●	
Gayri resmi gruplar için yasal şemsiye / resmi sponsor (STK mektubu, dernek)	●	●			●	
Gençlik konseyleri veya gençlik yönetişim inkübatörleri	●	●				
Kullanılabilir alanların kamuya açık listesi veya haritası	●				●	●
Çok dilli, gençlere uygun iletişim						●
Katılımcı bütçeleme		●				
İlk temas noktası olarak mevcut belediye gençlik şubelerinin kullanılması				●		

Not: EG = Mısır, TN = Tunus, JO = Ürdün, TR = Türkiye, GR = Yunanistan, EE = Estonya. ● = görüşmelerde, odak gruplarında veya ulusal raporda önerilenler.

Uygulayıcılar için çıkarımlar (RQ4)

- Hukuki-idari süreçlere ilişkin rehberlik, en önemli öğrenme ihtiyacıdır; sorumlu kurumlar ve prosedürler ülkeden ülkeye farklılık gösterdiğinden, bu konu ülke bazında öğretilmelidir.
- Bilgiyi güvenceyle birleştirin: Yasal sonuçlara dair korku en üst sıradaki engeldir; bu nedenle içerik, nelerin izinli olduğunu, nelerin riskli olduğunu ve bir ortak kuruluşun resmi sorumluluğu nasıl üstlenebileceğini açıklamalıdır.
- Belediyelerle yapılan ortaklık mutabakat metinlerini (başvuruda öngörülen) kullanarak, belirli bir irtibat kişisi, düşük riskli faaliyetler için basit bir talep prosedürü ve düzenli yuvarlak masa toplantıları sağlanmalıdır.
- Sonuç göstergeleri olarak hukuki bilgi endeksini ve siyasi etkinlik maddesini takip edin; başlangıç değerleri M = 1,82 ve %48,1'lik bir mutabakat oranıdır.

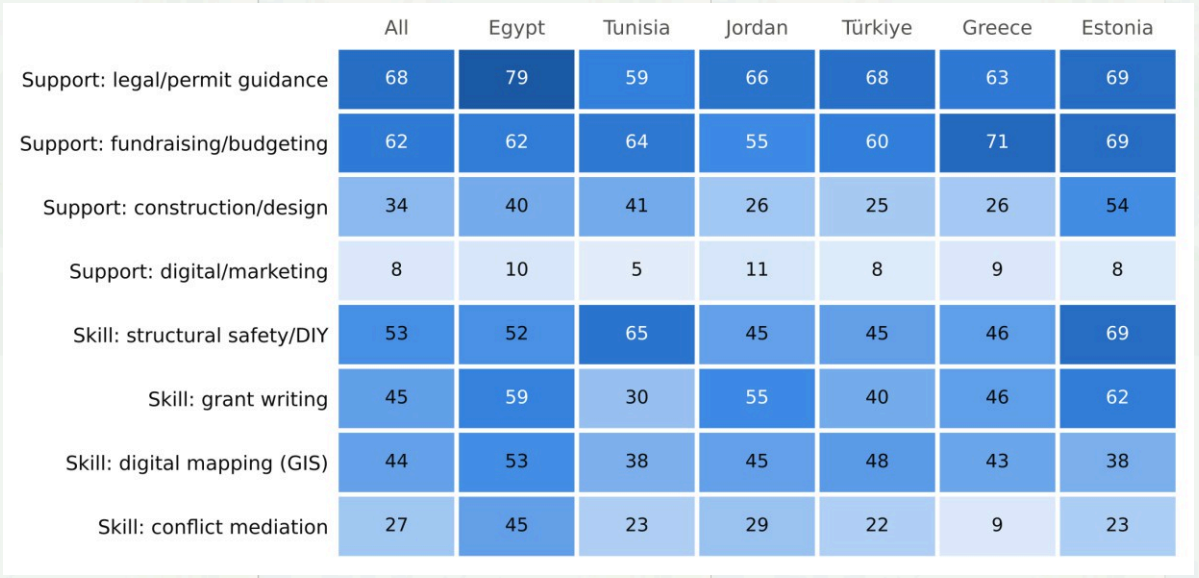
RQ5: Eğitim ve Mentorluk İhtiyaçları

Gençlerin Destek İhtiyaçları

En çok hangi desteğe veya eğitime ihtiyaç duyacakları sorulduğunda (en fazla iki seçenek), katılımcılar ezici bir çoğunlukla hukuki ve ruhsat rehberliğini (%68,2) ve kaynak yaratma ile bütçelemeyi (%62,3) seçti; bunu inşaat ve tasarım (%33,9) izledi; dijital ve pazarlama desteğine ise nadiren ihtiyaç duyuldu (%8,3; Şekil 12). Bu öncelikler tüm ülkelerde tutarlıydı. Hukuki ve ruhsat danışmanlığı, çalışan katılımcılar (%83,3) ve 25-30 yaş grubu (%81,0) tarafından daha sık tercih edildi. Geliştirmek istedikleri beceriler arasında yapısal güvenlik ve kendin yap becerileri (%52,6), hibe başvurusu yazımı (%45,3) ve dijital haritalama (%44,3) en popüler seçeneklerdi; çatışma arabuluculuğu (%27,0) ise Yunanistan'a (%8,6) kıyasla Mısır'da (%45,2) çok daha sık tercih edildi.

Şekil 12

İhtiyaç Duyulan Destek ve Gençlerin Geliştirmek İstediği Beceriler, Genel Olarak ve Ülkelere Göre (%)

Not. Destek: en fazla iki cevap; beceriler: birden fazla cevap. N = 289 (Toplam); ülke sayıları Şekil 2'deki gibidir.

Kısa videolar için yeşil konular arasında, katılımcılar en çok geri dönüşüm ve geri dönüştürülmüş malzemelerle düşük maliyetli tasarım (%49,1) ile kentsel bahçecilik (%43,9) ile ilgilendi; bunları ekolojik yenileme (%31,1) ve atık yönetimi (%25,6) izledi; karbon ayak izi (%16,6) ve AB iklim politikası hakları (%12,5) ise daha az ilgi gördü. Bire bir mentorluk, katılımcıların %69,2'sinin ilgisini çekti ve gençlerin bir yapay zeka mentoruna ilk olarak soracakları 120 açık uçlu soru, hangi konularda yardım istediklerini ortaya koyuyor: bir fikri adım adım bir eylem planına dönüştürmek (kodlanabilir yanıtların %23,4'ü), izinler ve yasal prosedürler (%20,6), fikirler hakkında geri bildirim ve fikirlerin geliştirilmesi (%18,7) ve nasıl başlanacağı (%16,8).

Gençlik Çalışanlarının İhtiyaçları

Uygulayıcılarla yapılan görüşmeler tutarlı bir örüntü ortaya koyuyor: gençlik çalışanları ve mentorlar, pedagoji ve kolaylaştırma konusunda kendilerine güveniyor ancak kamusal alan projelerinin teknik yönü konusunda yeterince hazırlıklı olmadıklarını hissediyorlar. Farklı ülkelerde, en zayıf becerileri olarak şunları belirttiler:

- bütçeleme, mali planlama ve hibe bütçeleme (tüm ülkeler);
- risk değerlendirmesi, sorumluluk ve sigorta (Yunanistan, Türkiye, Estonya, Tunus, Mısır);
- yasal prosedürler, izinler ve yerel idare hukuku (Yunanistan, Estonya, Mısır, Tunus);
- yetkililerle iletişim ve doğru kanalları bilme (Yunanistan, Türkiye, Estonya, Ürdün);
- dijital haritalama ve Coğrafi Bilgi Sistemleri (Mısır, Tunus, Yunanistan, Türkiye);
- çatışma arabuluculuğu ve farklı grupların kapsayıcı bir şekilde bir araya getirilmesi (Yunanistan, Mısır, Tunus).

İşlerini "%50 daha kolay" hale getirecek şeyin ne olduğu sorulduğunda, her ülkedeki uygulayıcılar adım adım kılavuzlar ve kullanıma hazır şablonlar (izin talepleri, güvenlik planları, onay formları, risk matrisleri, bütçeler ve belediye mektupları) talep ettiler; bunu başarılı girişim örnekleri ve bir

yerel irtibat kişileri rehberi ve ortak bir proje yönetim platformu talep ettiler. Günlük olarak karşılaştıkları başlıca zorluklar arasında zaman yetersizliği, gecikmeler karşısında gençlerin motivasyonunu yüksek tutmak, yetkililerle iletişim kurmak ve Mısır'da duygusal tükenmişlik ile kişisel hukuki korumanın eksikliği yer alıyordu.

> *"Bir mentor olarak en büyük baş ağrım kesinlikle yerel yetkililerle iletişim kurmanın zorluğu; bürokrasi adeta bir tuğla duvar gibi olabilir."* (proje koordinatörü, Türkiye)

Odak grupları, gençlerin güvendiği mentorun özelliklerini şöyle tanımladı: ulaşılabilir, teoriden ziyade gerçek projelerde deneyimli, başarısızlıklar konusunda dürüst, yaşça yakın ve "süreci yönlendirmeli ama ona hakim olmamalı; bunun yerine gençleri aktif olarak dinlemeli" (Türkiye). Mentorlardan bir köprü görevi üstlenmeleri bekleniyordu — "planlama dilini sokak diline çevirmeleri" (Mısır) ve gençlere yetkililerle yapılan toplantılarda eşlik etmeleri (Yunanistan). Ürdün'deki tamamı kadınlardan oluşan bir odak grubu, kadın mentorlar ya da genç kadınları destekleme konusunda deneyimli mentorlar talep etti ve hem duygusal hem de pratik destek istedi.

Uygulayıcılar için çıkarımlar (RQ5)

- Kısa içerik parçaları ve e-kurslarda şu dört içerik bloğuna öncelik verin: (1) yasal ve izin süreçleri, (2) kaynak yaratma ve mikro bütçeleme, (3) güvenlik, risk ve sorumluluk, ve (4) pratik düşük maliyetli tasarım (geri dönüşüm, kendin yap, kentsel bahçecilik).
- Eğitim Kursları 1 ve 2'de, gençlik çalışanlarının eğitimini genel kolaylaştırma yerine teknik eksikliklere (bütçeleme, risk değerlendirmesi, sigorta, izinler, belediye ile iletişim, GIS) odaklayın.
- Mentorlara, her ülkeye göre uyarlanmış bir şablon paketi sağlayın: izin talebi, tek sayfalık teklif, güvenlik planı, onay formları, risk matrisi, bütçe tablosu ve belediyeye yazılacak mektup.
- Mentor rolünü, gençler ve yetkililer arasında arabulucu olarak açıkça tanımlayın ve tükenmişliği önlemek için mentorların özbakımı ve akran desteğini de dahil edin.

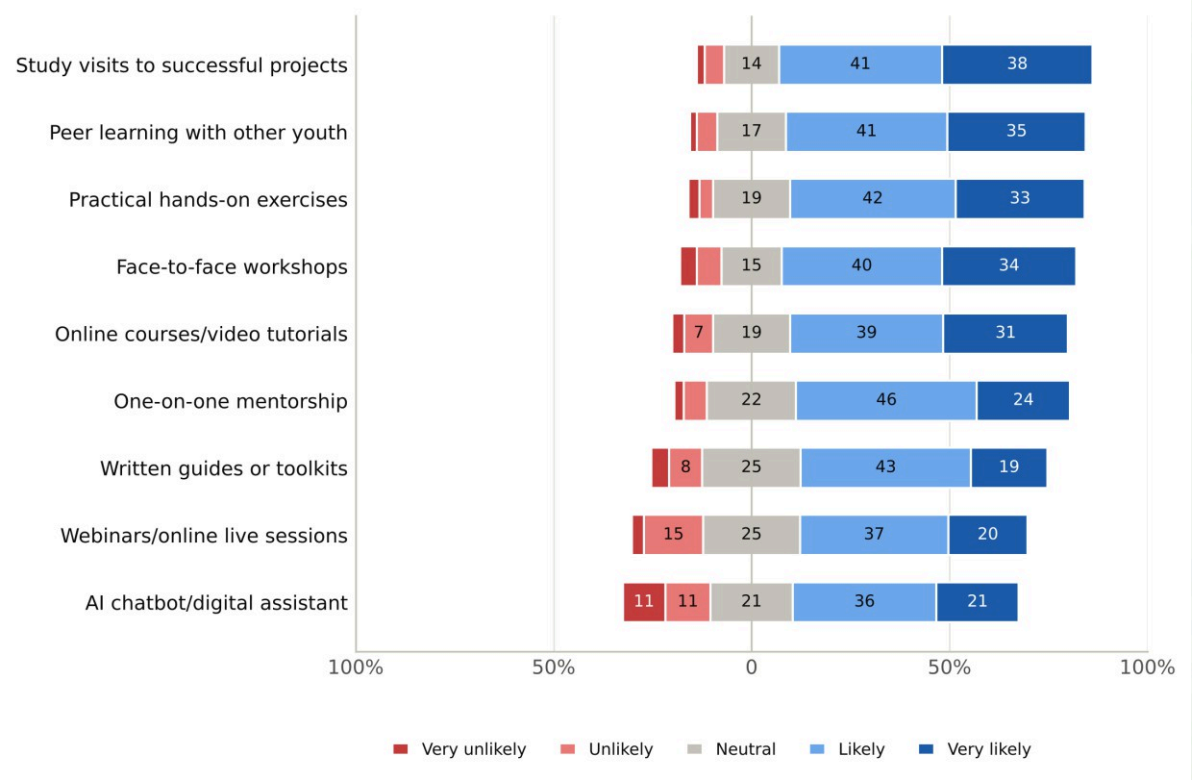
RQ6: Dijital Öğrenme Araçlarının Tasarımı

Tercih Edilen Öğrenme Biçimleri

Gençler pratik ve sosyal öğrenmeyi tercih etmektedir (Şekil 13). Başarılı projelere yapılan çalışma ziyaretleri (katılma olasılığı %79,2 veya çok yüksek), diğer gençlerle akran öğrenimi (%75,8), pratik uygulamalı alıştırmalar (%74,4) ve yüz yüze atölye çalışmaları (%74,4) en çekici formatlar olarak öne çıkarken, bunları çevrimiçi kurslar veya video eğitimleri (%70,2) ve bire bir mentorluk (%69,2) izlemiştir. Yazılı kılavuzlar (%62,3), web seminerleri (%57,4) ve yapay zeka sohbet robotları (%57,1) en az ilgi çeken formatlardı; yapay zeka sohbet robotu, ankete katılanların beşte birinden fazlasının (%22,1) kullanma olasılığının düşük olduğu tek formattı.

Şekil 13

Farklı Öğrenme Biçimleriyle Etkileşim Kurma Olasılığı

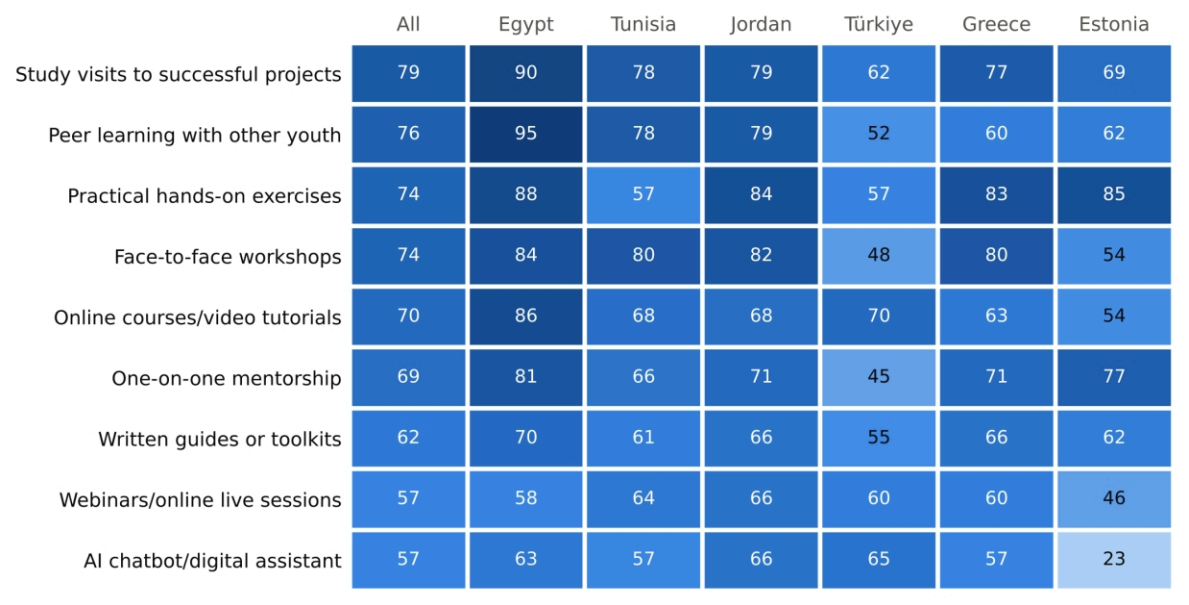

Not. N = 289. Çubukların içindeki sayılar yüzde değerleridir; %7'nin altındaki değerler gösterilmemiştir.

Biçim tercihleri ülkeye göre farklılık gösterdi (Şekil 14). Mısırlı katılımcılar, akran öğrenimi de dahil olmak üzere neredeyse her biçime en fazla ilgi gösteren gruptu (%95). Türk katılımcılar yüz yüze atölye çalışmalarına (%48), akran öğrenimine (%52) ve bire bir mentorluğa (%45) belirgin şekilde daha az ilgi gösterirken, Estonyalı katılımcılar ise yapay zeka sohbet robotlarına (%23) daha az ilgi gösterdi. Ülkeler arası farklar en çok pratik alıştırmalarda ($H(5) = 46{,}38$, $p < 0{,}001$, $\varepsilon^2 = 0{,}16$) ve akran öğreniminde ($H(5) = 44{,}55$, $p < 0{,}001$, $\varepsilon^2 = 0{,}15$) alanlarında en belirgindi. Güney ve Doğu Akdeniz ülkelerindeki katılımcılar, yapay zeka sohbet robotlarına AB katılımcılarından daha yüksek puan verdiler (M = 3,60'a karşı 2,92), $U = 9.180$, $p < 0{,}001$, rrb = 0,27. Eğitim görmeyen veya çalışmayan gençler, web seminerlerine daha az ilgi gösterdi ($M = 3{,}09$; öğrencilerin puanı ise 3,70).

Şekil 14

Her Bir Öğrenme Biçimine Katılma Olasılığı Yüksek veya Çok Yüksek Olan Katılımcılar, Genel ve Ülkelere Göre (%)

Not. N = 289 (Toplam); ülke n değerleri Şekil 2'deki gibidir.

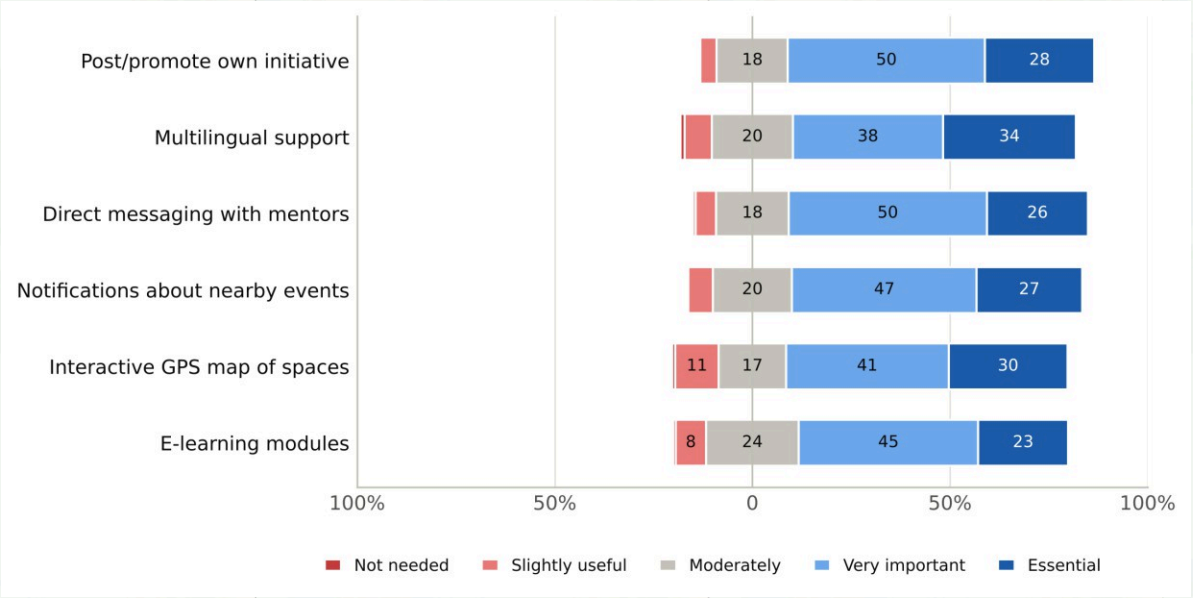
Kısa dijital içeriklere gelince, katılımcılar en çok 60-90 saniyelik "nasıl yapılır" video kliplerini (%30,8) tercih etmiş, bunu oyunlaştırılmış testler (%19,7), gerçek vaka çalışmalarına dayalı hikaye anlatımı (%18,7) ve çevrimdışı kullanım için indirilebilir PDF araç setleri (%15,2) izlemiştir. Dijital ortamda en iyi şekilde öğrenmelerine neyin yardımcı olduğu sorulduğunda, en sık kısa video eğitimlerini (%24,2), diğer gençlerin gerçek hayattan hikayelerini (%13,8) ve adım adım kontrol listelerini (%12,1) saydılar. Özellikle hukuki ve idari rehberlik konusunda, infografikler (%51,9) ve PDF kontrol listeleri (%50,2), kısa videolara (%39,8) ve karar ağaçlarına (%38,1; Türkiye'de %75,0) göre daha çok tercih edildi; sesli notlar ise en az popüler olanıydı (%18,3). Çevrimiçi öğrenmede en sık karşılaşılan sıkıntılar arasında sıkıcı içerik (%24,9), içeriği bulmakta zorluk (%22,1), yarıda motivasyon kaybı (%15,9) ve yavaş veya teknik sorunlar yaşayan platformlar (%14,9) yer aldı.

Uygulama, Harita ve Yapay Zeka Asistanı

Önerilen altı uygulama özelliğinin tümü, ankete katılanların yaklaşık onda yedisi tarafından "çok önemli" veya "vazgeçilmez" olarak değerlendirildi (Şekil 15): kendi sivil inisiyatifini yayınlayabilme ve tanıtabilme (%77,5), yerel mentorlarla doğrudan mesajlaşma (%75,8), yakındaki etkinlikler ve inisiyatifler hakkında bildirimler (%73,4), çok dilli destek (%71,6), mekanların interaktif haritası (%71,3) ve e-öğrenme modülleri (%68,2). En motive edici oyun mekanikleri, izin alınmasına yönelik görsel bir ilerleme çubuğu (%46,0) ve proje fikirlerine ilişkin anında yapay zeka "yeşil/kırmızı ışık" geri bildirimi (%40,5) olarak belirlendi; bunlar, şablonların kilidini açan puanlar (%34,9) ve halka açık bir liderlik tablosu (%30,1) önünde yer aldı.

Şekil 15

Önerilen Uygulama Özelliklerinin Önemi

Not. N = 289. Çubukların içindeki sayılar yüzde değerleridir; %7'nin altındaki değerler gösterilmemiştir.

Gençler, bir topluluk haritasını esas olarak canlandırılması gereken ihmal edilmiş alanları bulmak (%58,5) ve diğer gençlik gruplarının neler yaptığını görmek (%40,8) için kullanırdı. Bir mekanı kaydetmek için, yarısı canlı harita üzerinde bir işaret koyup fotoğraf eklemeyi tercih ederken (%51,2; AB'de %68,8), dörtte biri uygulamanın metne dönüştürdüğü sesli not kaydetmeyi (%25,6; Ürdün'de %44,7) ve %23,2'si ise hızlı bir evet/hayır formunu doldurmayı tercih eder. Çoğunluk (%56,7) projelerinin tam konumunu herkese açık hale getirmek isterken, eğitim görmeyen veya çalışmayan gençlerin üçte biri (%32,6) yalnızca mahalle bilgisini paylaşmayı tercih ediyor.

Yapay zeka yardımına yönelik tutumlar çelişkili. Bir web sitesinde yardım ararken, %32,2'si sorusunu bir yapay zekaya yazmayı tercih ederken, %26,6'sı bir insan temsilciyle görüşmeyi tercih ediyor; bu oran Yunanistan'da (%47,5) ve Estonya'da (%46,2) neredeyse yarıya ulaşıyor. Uygulamada bir yapay zeka asistanı olsaydı, katılımcılar öncelikle bu asistanın fikirleri için adım adım bir kontrol listesi sunmasını (%42,2) veya ilgili yasaları ve izinleri bulmasını (%29,1) isterdi; %18,0'ı ise kendilerini bir insan mentora yönlendirmesini isterdi. Katılımcıların yalnızca %23,2'si e-rescue.eu'nun arkasındaki platform olan Moodle'ı kullanmıştı (Mısır ve Tunus'ta %6,8'e karşılık Estonya'da %69,2) ve %10,4'ü listelenen öğrenme platformlarından hiçbirini kullanmamıştı.

Görüşme ve Odak Grup Bulguları

Odak grubu özellik oylama çalışması, ülkeye özgü öncelikleri ortaya çıkardı (Tablo 5). Mısırlı katılımcılar, etkileşimli izin ve hukuki rehberlik botunu birinci sıraya koydu (14 oy); bunu ses-metin dönüştürme kaydı (11) ve bir GIS haritası (9) izledi; ayrıca katı teknik sınırlar belirlediler: telefon hafızası dolu olduğu için 15 MB'nin üzerindeki bir uygulama "derhal" silinecekti. Yunan katılımcılar, GIS haritası, ilerleme takibi ve finansman araçlarına eşit öncelik verdiler (her biri 10 oy) ve sesli notlara hiç oy vermediler; sohbet botunun ne yapması gerektiği sorulduğunda, bir katılımcı "olmaması" yanıtını verdi. Tunuslu katılımcılar "insan etkileşimini ve eşler arası bilgi alışverişini şiddetle tercih ettiler

otomatik sohbet robotu sistemlerine" öncelik verdiler; Türk katılımcılar ise sohbet robotunun yalnızca yönlendirme amaçlı olmasını istediler ve her şeyden önce görevleri izleme ve sivil eylemleri gerçek zamanlı olarak takip etme yeteneğine değer verdiler.

Tablo 5

Ülkelere Göre Odak Gruplarında Dijital Özellik Öncelikleri

Ülke	En önemli öncelikler	AI sohbet robotu hakkında	Uygulamayı kullanmayı bırakmak için nedenler
Mısır	İzin/yasal rehberlik botu (14 oy), ses-metin dönüştürme (11), GIS haritalama (9), güvenlik kontrol listeleri (7)	İlgili kuralı gösteren bir hukuki yardım masası olarak aranıyor	Uygulama > 15 MB, pil tüketimi, yazma zorluğu, eski telefonlarda gecikme
Yunanistan	GIS haritası, ilerleme takibi, finansman araçları (her biri 10 oy), izin rehberliği (9)	Reddedildi ("yok"); gerçek insanlar tercih etti	Bir sohbet robotu; çok çok bildirim
Jordan	GIS haritası, izin rehberliği, mentor sohbeti, finansman araçları, ilerleme takibi (sayı gösterilmiyor)	Hızlı, samimi yanıtlar; özel rehberlik; mentorlara bağlantı	Karmaşıklık, yavaşlık, çok fazla bildirim, gizlilik eksikliği
Tunus	Etkileşimli haritalar, ilerleme takibi, finansman veritabanı, izin rehberliği, ağ oluşturma (sayım yok)	İnsanlar ve akranlar arası etkileşim tercih edilir	Bildirilmemiştir
Türkiye	Görev izleme ve gerçek zamanlı takip; GIS, izin rehberliği, mentor sohbeti, şablonlar	Yalnızca gezinme amaçlı	Başka yerlerde daha iyi araçlar mevcut; nadiren kullanılan özellikler
Estonya	Odak grubu yok; görüşmeciler bir proje yol haritası panosu ve belge takipçisi önerdi	Sonraki adımları belirten belediye sohbet robotu (paydaş)	Platformda aşırı yük (görüşülen kişilerin görüşü)

Not: Oy sayıları yalnızca ortaklar tarafından belgelendiği durumlarda raporlanmıştır (Mısır: 10 katılımcı × 5 oy; Yunanistan: 40 oy).

Görüşmeciler, katmanlı bir içerik formatı üzerinde anlaştılar: önce kısa bir video (yaklaşık 60 saniye) veya infografik, ardından ayrıntılar ve resmi adımlar için özlü bir yazılı kılavuz ve şablonlar. Mentorlar, her grubun aşamasını, son tarihlerini ve hatırlatıcıları, paylaşılan belgeleri, öncesi ve sonrası fotoğrafları ve bir grup tıkanma yaşadığında uyarıları gösteren gösterge panelleri istedi; Estonyalı bir paydaş, gençlerin "zaten farklı dijital platformlarla oldukça bunalmış durumda" olduğunu ve karmaşık takipten çok basit iletişimin daha önemli olduğunu belirtti.

Uygulayıcılar için çıkarımlar (RQ6)

- Mobil cihazlara öncelik vererek ve hafif bir tasarım yapın: özellikle Mısır ve Tunus için küçük indirme boyutu, çevrimdışı kullanım imkanı ve düşük veri kullanımı; dizüstü bilgisayara erişim olduğunu varsaymayın.
- Uygulamanın temelini sosyal ve pratik hale getirin — girişimleri paylaşma, mentorlarla mesajlaşma, yakındaki etkinlikler ve iğne ve fotoğraf kaydı içeren bir harita — ve tam Arapça, Türkçe, Yunanca, Estonca/Rusça ve İngilizce sürümleri sunun.
- Katmanlı bir içerik modeli kullanın: 60-90 saniyelik video veya infografik – tek sayfalık kontrol listesi – şablon; "sıkıcı içerik" algısını önlemek için e-öğrenme içeriklerini kısa ve hikaye tabanlı tutun.
- AI sohbet robotunu, insan bir mentora görünür bir şekilde devredilebilen isteğe bağlı bir rehber (adım adım planlar, ülkeye göre izin yolları) olarak konumlandırın; bunu ana destek kanalı haline getirmeyin.
- Moodle'ı bilen kullanıcı sayısı az olduğundan, e-rescue.eu için bir oryantasyon programı planlayın ve öğrenme içeriğini mümkün olduğunca uygulamaya entegre edin.
- GIS haritasında konum gizliliği (mahalle düzeyinde görüntüleme) sağlayın.

4. Tartışma

Entegre Yorum

Anket, görüşmeler ve odak grupları bir arada değerlendirildiğinde tutarlı bir tablo ortaya çıkmaktadır. Altı ülkedeki gençler, çevrelerindeki ihmal edilmiş alanları görmekte, bunları yetkililerin umursamadığının bir işareti olarak yorumlamakta ve bu alanların ücretsiz sosyal, kültürel, yeşil ve çalışma alanlarına dönüştürülmesini istemektedir. Gençler, çoğunlukla mahallelerini iyileştirme arzusuyla harekete geçmeye isteklidir ve bildirdikleri engeller çoğunlukla pratik niteliktedir: para, bilgi, zaman ve özgüven. Ancak belirleyici engel, motivasyon ile eylemin arasında yatmaktadır. Gençler ve şaşırtıcı derecede onları destekleyen gençlik çalışanları da, bir alanın kime ait olduğunu, hangi kurumun karar verdiğini, hangi iznin gerekli olduğunu veya bir sorun çıktığında kimin sorumlu olacağını bilmiyorlar. Yasal sonuçlardan duyulan korku, karmaşık prosedürler ve yetkililer tarafından ciddiye alınmama hissi, bir rehberin eksikliğinden daha ağır basmaktadır; nitel veriler, girişimlerin genellikle planlamadan izin aşamasına geçişte tıkanmaya uğradığını göstermektedir.

Bu örüntü, projenin değişim teorisi açısından önemlidir. Başvuru, gençlik çalışanları için kapasite geliştirme ve dijital öğrenme araçlarının gençlik öncülüğünde bir canlanma sağlayacağını varsaymaktadır. Veriler bu varsayımı desteklemektedir, ancak kapasitenin nerede eksik olduğunu da belirtmektedir: yaratıcılık, kolaylaştırıcılık veya dijital becerilerde değil – gençler akıllı telefonları ve yapay zeka araçlarını rutin olarak kullanmaktadır ve gençlik çalışanları pedagojik açıdan kendilerine güvenmektedir – ancak hukuki-idari süreçlerde yol bulma, bütçeleme ve risk yönetimi ile yerel yetkililerle ilişkilerde. Hukuki bilgi birikimi ile siyasi etkinlik arasındaki güçlü ilişki, bu boşluğun kapatılmasının çifte fayda sağlayabileceğini göstermektedir: bu, girişimleri uygulanabilir hale getirecek ve gençlerin seslerinin önemi olduğuna dair inancını güçlendirebilir. Ankete katılanların şu anda yarısından azı bu inancı taşıdığından, bu izlenmesi gereken anlamlı bir sonuçtur.

Sonuçlar ayrıca iki varsayımı da sorgulamaktadır. Birincisi, kapsayıcılık sadece açık erişimden ibaret değildir. Fırsatları daha az olan gençler daha fazla ihmalle karşılaşmakta ve daha fazla maddi engelle karşılaştıklarını belirtmektedir; eğitim veya istihdamda olmayanlar ise çok daha düşük bir özgüvene sahip olduklarını belirtmekte ve daha sık bir insan mentoruna ihtiyaç duymaktadır. Görüşülen kişiler, bu gençlerin afişlere veya çevrimiçi çağrılara yanıt vermeyecekleri ve katılımın somut bir değer sağlaması gerektiği konusunda ısrarla uyarıda bulunmuştur. İkincisi, dijital araçlar memnuniyetle karşılanmaktadır ancak insanların yerini tutmamaktadır. En çekici öğrenme biçimleri sosyal ve pratiktir; ankete katılanların dörtte biri için bir insan temsilcisi tercih edilen yardım kaynağıdır ve birkaç odak grubu, bir sohbet robotuna kıyasla akranlarını ve mentorları açıkça tercih etmiştir. Yapay zeka desteği, somut bir şey yaptığında – bir fikri kontrol listesine dönüştürmek veya izin alma sürecini açıklamak gibi – ve bir insana yönlendirdiğinde en yararlıdır.

Ülke Profilleri

Anketteki en güvenilir farklılıklar, cinsiyet, yaş veya statü grupları arasında değil, ülkeler arasında görülmüştür. Tablo 6, yerel planlamaya temel teşkil etmek üzere her ülkenin ayırt edici özelliklerini özetlemektedir. Ülke örneklemlerinin bileşimleri farklı olduğundan (örneğin, Tunusluların neredeyse tamamı

ve Türk katılımcıların neredeyse tamamı öğrenciydi), bu profiller ulusal nüfusları değil, her bir ortağın ulaştığı gençleri tanımlamaktadır.

Tablo 6

Ülkelere Göre Ayırt Edici Özellikler

Ülke	Anketin öne çıkan noktaları	Niteliksel Önemli Noktalar	Yerel öncelikler
Mısır (n = 73)	İhmal ile en fazla maruz kalma; güvenli alana erişimde en düşük oran (%36); en güçlü topluluk motivasyonu (%85) ve isteklilik (%90); akran öğrenimi ve mentorluğa en yüksek ilgi; %44'ü kişisel engeller olduğunu bildiriyor	Yetkililere ve güvenliğe duyulan korku ilk sırada; geçici kullanım için yasal boşluk; "alanın koruyucuları" yaklaşımı; sıkı uygulama kısıtlamaları (≤ 15 MB, çevrimdışı, sesli)	Öncelikli olarak güvenlik ve aydınlatma; yasal çatı ve STK mektupları; NEET'ler için somut getiriler; ultra hafif uygulama
Tunus (n = 74)	Neredeyse tüm öğrenciler; yetkililer "umursamıyor" (%72); dizüstü bilgisayara erişim düşük (%47); düzenli gönüllülük en düşük seviyede (%8); motivasyon olarak hobiler ve sosyal ağlar	Parçalanmış yargı yetkisi, zımni onay yok; gayri resmi gruplar banka işlemleri yapamaz; mali uyum uygulamayı engelliyor; chatbot desteğine göre insan desteğinin tercih edilmesi	Dernek temelli yasal koruma; nakit akışı ve faturalandırma desteği; miras/sanat temelli girişimler; mobil öncelikli içerik
Ürdün (n = 38)	Cihazlara ve güvenli alanlara en iyi erişim; yetkilileri bekleme yönünde en güçlü tercih; kimlikle bağlantılı alanlar; sesli not kaydetme yaygın; birçok tekdüze yanıt	Uygulayıcılar yerine gençlerle yapılan görüşmeler; sorumlu makamın belirsizliği; bağlantılar yoluyla onaylar; kentsel-çevre bölünmesi (Mafraq, Akabe); kadınların güvenliği ve kadın mentorlar	Uygulayıcıların bakış açısının eklenmesi; Amman dışına ulaşma; kadın mentorlar; beklemekten harekete geçmeye geçiş
Türkiye (n = 40)	Çoğunlukla öğrenciler; yüz yüze ve mentorluk formatlarına yönelik isteklilik (%70) ve ilgi daha düşük; hukuki rehberlik için karar ağaçları tercih ediliyor	Kampüs içi alanlar (kulüp odaları, tamamlanmamış yollar); para ve hukuki karmaşıklık; bilgi eksikliği; liderlik rollerinin tercih edilmesi	Kampüs ile belediye arasında köprü kurulması; belediyelerin gençlik şubelerinin kullanılması; kendi kendine yönlendirilen, görev takibi araçları
Yunanistan (n = 35)	Çoğu öğrenci değil; karmaşık prosedürler en büyük engel olarak sıralandı; büyük olasılıkla mal sahibini aramayı tercih ediyor; insan yardımı tercih ediliyor (%48)	Ada bağlamı (ulaşım, mevsimsellik); sorumluluk birçok yetkili kurum arasında dağılmış; sohbet robotuna karşı güçlü bir reddetme; GIS, ilerleme ve finansman araçlarına değer veriliyor	İsimleri belirtilen irtibat kişileri ile tek noktadan rehberlik; düşük riskli eylemler için hızlı yol; akran topluluğu özellikleri
Estonya (n = 13)	Küçük örneklem; kişisel engeller bildirilmedi; AI sohbet robotuna ilgi düşük (%23); Moodle'a aşina (%69)	Odak grubu yok; Rusça konuşan gençler dil engeliyle karşı karşıya; Narva'da güvenlik kısıtlamaları; belediyeler genel olarak açık	Rusça materyaller; gençlerin doğrudan görüşlerinin toplanması; erişimi kolay, kişisel sosyal yardım

Not. Anket rakamları Bölüm 3.1-3.6'dan alınmıştır. Estonya anket sonuçları 13 katılımcıya dayanmaktadır ve dikkatli bir şekilde yorumlanmalıdır.

5. Öneriler

Tablo 7, bulguları iş paketleri için önerilere dönüştürmektedir. Öncelikler, hem kanıtların gücünü hem de projenin hedefleri ve göstergeleri üzerindeki beklenen etkiyi yansıtmaktadır.

Tablo 7

Çalışma Paketlerine Göre Öneriler

Alan	Öneri	Kanıt	Öncelik
WP3 - e-öğrenme modülleri ve e-kurslar (METU, SYL)	"Fikirden izne" öğrenme yolunu oluşturmak: bir alanın sahibi kimdir, hangi kurum karar verir, geçici kullanım izinleri, güvenlik ve sorumluluk; altı ülke için ülkeye özgü versiyonlar	%60'ı izinler hakkında bilgi sahibi değil; %68'i hukuki rehberliğe ihtiyaç duyuyor; tüm ülkelerde izin aşamasında katılımda düşüş yaşanıyor	Yüksek
WP3 - Öğrenme Modülleri ve Kurslar	Mikro bütçeleme, kaynak yaratma ve hibe başvurusu yazımı, düşük maliyetli tasarım (geri dönüşüm, kendin yap, kentsel bahçecilik) ve çatışma arabuluculuğu konularında modüller ekleyin	%62'si kaynak yaratma desteğine ihtiyaç duyuyor; %45'i hibe yazımı istiyor; upcycling/bahçecilik en popüler çevre konuları	Yüksek
WP3 - içerik formatı	Katmanlı bir format kullanın: 60-90 saniyelik video veya infografik → tek sayfalık kontrol listesi → şablon; gerçek gençlik hikayelerini dahil edin; çevrimdışı PDF'ler sağlayın	Mikro videolar, infografikler, kontrol listeleri ve hikayeler tercih edilir; sıkıcı içerik en büyük hayal kırıklığıdır	Yüksek
WP3 - mobil uygulama (Solidarity Tracks)	Mobil öncelikli, hafif ve çevrimdışı kullanılabilir; temel özellikler: girişim paylaşma, mentor mesajlaşma, yakındaki bildirimler, iğne ve fotoğraf içeren harita, çok dilli (AR, TR, EL, ET/RU, EN); izin alma sürecine yönelik ilerleme çubuğu	%84'ü telefondan öğreniyor, %43'ünün dizüstü bilgisayarı yok; özellik puanları %68-78; Mısırlı odak grubu büyüklüğü sınırları	Yüksek
WP3 - AI sohbet robotu (e-rescue.eu)	İsteğe bağlı navigatör olarak konumlandırma: ülke bazında adım adım planlar ve izin alma yolları, insan mentora net bir şekilde devretme; sınırlar konusunda şeffaflık	%42'si kontrol listesi, %29'u izin istiyor; %22'si sohbet robotlarını kullanma olasılığı düşük; GR ve TN'de odak grup şüpheciliği	Orta
WP3 - GIS haritası (VitaTiim)	Haritaya doğrulanmış aday yerleri (Ek D) ve odak grup haritalamasını ekleyin; mülkiyet/izin ve güvenlik durumu alanlarını ekleyin; mahalle düzeyinde gizlilik sağlayın	%59'u alan bulmak için haritayı kullanır; %17'si sadece bölgeyi paylaşır	Orta
WP3 - eğitim videoları ve etkileşimli kılavuz (VitaTiim, FTAP)	Fikir aşamasından izin sürecine ve bakım aşamasına kadar tüm süreci, başarısızlıklar ve bunların nasıl çözüldüğü dahil olmak üzere yerel örneklerle gösterin	Çalışma ziyaretleri ve hikayeler en ilgi çekici unsurlardır; gençler nelerin mümkün olduğunu görmek ister	Orta
WP4 - Eğitim Kursları 1 ve 2	İzinler ve yerel yönetim, risk değerlendirmesi ve sigorta, bütçeleme, belediye iletişimi, GIS ve çatışma arabuluculuğuna öncelik verin; saha ziyaretleri, uygulamalı ve akran yöntemlerini kullanın; mentorları arabulucu olarak eğitin	Tüm ülkelerde gençlik çalışanlarının kendi bildirdikleri eksiklikler; tercih edilen formatlar	Yüksek
WP4 - mentor araç seti	Ülkelere uyarlanmış şablonlar sağlayın: teklif, izin talebi, güvenlik planı, onay formları, risk matrisi, bütçe, belediye mektubu, iletişim rehberi	Tüm ülkelerdeki uygulayıcılar tarafından talep edilmiştir	Yüksek
WP1 - gençlik girişimlerine destek	Düşük riskli, görünür ve hızlı sonuçlar veren faaliyetlerle başlayın (temizlik çalışmaları, aydınlatma, duvar resimleri, geçici etkinlikler); gayri resmi gruplar için resmi başvuru sahibi ve sigortacı olarak ortak kuruluşları kullanın	Görünür sonuçlar motivasyonu sürdürür; gayri resmi grupların yasal statüsü yoktur (TN, EG)	Yüksek
WP1 - kapsayıcılık	Güvenilir yerel kanallar aracılığıyla kişisel erişim; ulaşım ve malzeme masraflarını karşılama; sertifikalar/Youthpass; tanınan roller (örn. saha görevlileri); kadın mentorlar ve güvenli buluşma koşulları; Rusça dil desteği Estonya'da	"Davet edilmedi" %42; para %45; eğitim görmeyen/çalışmayan gençler arasında düşük özgüven	Yüksek

Alan	Öneri	Kanıt	Öncelik
WP1/WP5 - yerel yönetimler	Mutabakat Anlaşmaları (MoU) kullanarak, belirli bir gençlik irtibat noktası, bir sayfalık kılavuz, düşük riskli geçici kullanım için hızlı işlem süreci, düzenli gençlik-belediye yuvarlak masa toplantıları ve mevcut alanların listesini güvence altına alın	Altı ülkenin tamamında önerildi; %56'sı yetkililerin bu konuyu önemsemediğini düşünüyor	Yüksek
WP5 - yaygınlaştırma	Güvensizliği gidermek için gözle görülür değişiklikleri ve belediyenin desteğini duyurun; e-dergi ve etkinliklerde gençlerin hikayelerine yer verin	İhmal okuyun olarak kurumsal kayıtsızlık	Orta
WP1 - izleme ve değerlendirme	Ara dönem ve sonunda temel göstergeleri yeniden ölçün: istek 83,0%; siyasi etkinlik 48,1%; hangi ofis olduğunu bilme 31,8%; hukuki bilgi endeksi M = 1,82; güvenli alana erişim 54,3%	Bu çalışmadan elde edilen başlangıç değerleri	Orta
WP2 - veri kalitesi	Eksik verileri tamamlayın: Ürdün'de uygulayıcılarla yapılan görüşmeler, Estonya'da gençlik odak grupları; odak grubu katılımcı sayılarını belgelendirin; gelecekteki anketler için anket yönlendirmesini düzeltin	Bölüm 2 ve Bölüm 6'da tespit edilen eksiklikler	Orta

6. Sınırlamalar

Bu bulguları kullanırken birkaç sınırlama dikkate alınmalıdır. İlk olarak, anket ortak ağlar aracılığıyla uygunluk örneklemesi yöntemini kullanmıştır; örneklem, ortak ülkelerdeki gençleri temsil etmemektedir, ağırlıklı olarak kadınlardan ve öğrencilerden oluşmaktadır ve bileşimi ülkeden ülkeye farklılık göstermektedir. Dolayısıyla, ülkeler arası karşılaştırmalar kısmen kime ulaşıldığını yansıtmaktadır. İkinci olarak, Estonya anket örneklemi (n = 13) güvenilir ülke düzeyinde sonuçlar çıkarmak için çok küçüktür ve Estonya'da odak grubu çalışması yapılmamıştır. Üçüncü olarak, eğitim görmeyen veya çalışmayan gençler grubu bir durum sorusundan elde edilmiştir (n = 46) ve yalnızca 13 katılımcı kendini açıkça NEET olarak tanımlamıştır; bu gruba ilişkin bulgular gösterge niteliğindedir. Dördüncüsü, katılımcıların %8,3'ü her iki derecelendirme tablosunu da aynı şekilde doldurmuştur; bu katılımcılar hariç tutulduğunda temel sonuçlar değişmemiştir, ancak bir ülke arasındaki fark abartılmış hale gelmiştir. Beşincisi, bir yönlendirme hatası nedeniyle katılım göstermeme nedenlerine ilişkin soruya yalnızca 21 katılımcı cevap vermiştir ve cevap seçeneklerinden ikisi iki farklı nedeni birleştirmiştir.

Nitel veriler de derinlik ve karşılaştırılabilirlik açısından farklılık göstermektedir. Ürdün'de, uygulayıcılar yerine genç gönüllülerle görüşmeler yapılmış ve görüşmelerin ifadeleri birbirine çok benzemektedir; bazı ülkelerde görüşmeler, kelimesi kelimesine transkriptler yerine düzeltilmiş yazılı özetler halindedir; Yunanistan, Tunus ve Türkiye'de ise odak grup katılımcılarının sayısı ve profili belgelenmemiştir. Bu farklılıklar, herhangi bir ülkenin nitel verilerine verilebilecek ağırlığı sınırlamaktadır; ancak ülkeler arasında temaların tutarlılığı, genel sonuçlara duyulan güveni artırmaktadır. Son olarak, tüm veriler katılımcıların kendi beyanlarına dayalı ve kesitsel niteliktedir; bu nedenle, hukuki bilgi birikimi ile siyasi etkinlik arasındaki ilişki gibi bağlantılar, nedensel olarak yorumlanamaz.

7. Sonuç

Revive & Thrive ortak ülkelerindeki gençlerin fikirleri ya da istekliliği eksik değildir. İhmal edilmiş alanları boşa harcanan bir potansiyel ve kurumsal kayıtsızlığın bir işareti olarak görürler ve çoğu bu durumu değiştirmek için yardım etmeye hazırdır. Onların eksikliği, pratik anahtarlardır: bir alanın kime ait olduğunu bilmek, kime danışmak gerektiğini bilmek, izni nasıl alacağını bilmek, bir etkinliği nasıl finanse edip sigortalayacağını bilmek ve kendileri de kararsız ya da riskten kaçınan yetkililerle nasıl başa çıkacağını bilmek. Proje, ülkeye özgü hukuki-idari eğitim içerikleri, arabulucu olarak eğitilmiş gençlik çalışanları, basit ve insan odaklı dijital araçlar ve fikirden izne giden yolu daha kısa ve güvenli hale getiren belediyelerle yapılan anlaşmalar yoluyla bu anahtarları sağlamaya elverişli bir konumdadır. Proje başarılı olursa, veriler, faydasının canlandırılan mekanların ötesine geçebileceğini göstermektedir: yerel kararların nasıl alındığını anlayan gençler, seslerinin önemi olduğuna inanma olasılıkları da daha yüksektir.

Kaynakça

Bandura, A. (1997). *Öz-yeterlilik: Kontrolün uygulanması*. W. H. Freeman.

Benjamini, Y. ve Hochberg, Y. (1995). Yanlış keşif oranının kontrol edilmesi: Çoklu testlere yönelik pratik ve etkili bir yaklaşım. *Kraliyet İstatistik Derneği Dergisi: B Serisi (Metodolojik), 57*(1), 289-300. https://doi.org/10.1111/j.2517-6161.1995.tb02031.x

Braun, V., & Clarke, V. (2006). Psikolojide tematik analizin kullanımı. *Psikolojide Nitel Araştırma, 3*(2), 77-101. https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa

Cohen, J. (1988). *Davranış bilimleri için istatistiksel güç analizi* (2. baskı). Lawrence Erlbaum Associates.

Avrupa Birliği Konseyi. (2018). Gençlik alanında Avrupa işbirliği çerçevesine ilişkin Avrupa Birliği Konseyi ve Konsey bünyesinde toplanan Üye Devlet Hükümetleri Temsilcileri'nin Kararı: 2019-2027 Avrupa Birliği Gençlik Stratejisi (2018/C 456/01). *Avrupa Birliği Resmi Gazetesi, C 456*, 1-22.

Creswell, J. W. ve Plano Clark, V. L. (2018). *Karma yöntem araştırmalarının tasarlanması ve yürütülmesi* (3. baskı). SAGE.

Kerby, D. S. (2014). Basit fark formülü: Parametrik olmayan korelasyon öğretimine bir yaklaşım. *Kapsamlı Psikoloji, 3*. https://doi.org/10.2466/11.IT.3.1

Revive & Thrive Konsorsiyumu. (2025). *Revive and Thrive: Topluluk alanlarının dönüşümü için gençleri güçlendirme* [Erasmus+ Gençlik Alanında Kapasite Geliştirme başvurusu, Bölüm B]. Yayınlanmamış proje belgesi.

Revive & Thrive Konsorsiyumu. (2026). *WP2 ulusal raporları, görüşme kayıtları ve odak grup özetleri: Mısır, Estonya, Yunanistan, Ürdün, Tunus ve Türkiye* [Yayımlanmamış araştırma belgeleri].

Tomczak, M. ve Tomczak, E. (2014). Etki büyüklüğü tahminlerinin raporlanma gerekliliğinin yeniden ele alınması: Önerilen bazı etki büyüklüğü ölçütlerine genel bakış. *Trends in Sport Sciences, 1*(21), 19-25.

Ek A: Araştırma Soruları ve Veri Kaynakları

Tablo 8

Araştırma Alt Sorularının Araçlara Eşleştirilmesi

Alt soru	Anket maddeleri	Görüşmeler	Odak grupları
1.1 İhmal edilen alanların sıklığı ve sayısı	S10, S13	-	FG1 algısı
1.2 İhmal edilen alanlara ilişkin duygular	S11	-	FG1 tanışma, algı
1.3 Önerilen mekanlar ve işlevler	S12, S15-S16	-	FG1 haritalama
1.4 Eksik hizmetler ve istenen değişiklikler	S46, S48	-	-
2.1 Deneyim ve istek	S14, S20	-	FG1 motivasyon
2.2 Gerekçeler ve roller	S17	-	FG1 motivasyon (roller)
2.3 Sorumluluk ve etkinlik	S21	-	-
2.4 Sosyal girişimcilik	S22, S23	-	-
3.1 Başlıca engeller	S7, S8, S18	S3	FG1 engel sıralaması
3.2 Programdan ayrılma aşaması	-	Q5	FG2 yolculuk haritalama
3.3 Fırsatları daha az olan gruplar	S5-S6 × S7-S8	S4, S18	FG1 engeller
3.4 Dijital hazırlık	S9, S33, S39	S15	-
3.5 Güvenli ve kapsayıcı alanlar	S9	S19	-
4.1 Usul bilgisi	S19, S24, S25	-	-
4.2 Kurumsal engeller	S26	S6, S7, S11	FG2 yolculuk haritalama
4.3 Yetkililere ilişkin algı	S8, S11, S21	-	FG2 gençlik-yetkili kurumlar
4.4 İşbirliğinin geliştirilmesi	S47	Q12	FG2 gençlik-yetkili, kapanış
5.1 Gençlere yönelik destek ve beceri ihtiyaçları	S23, S27, S28, S36	S17	FG1 destek; FG2 mentorluk
5.2 Mentorluk tercihleri	S29, S34	-	FG2 mentorluğu
5.3 Gençlik çalışanlarının ihtiyaçları	-	S1-S2, S8-S10	-
6.1 Öğrenme biçimleri	S29, S31, S37, S45	S14, S16	FG2 dijital araçlar
6.2 Uygulama, sohbet robotu ve harita özellikleri	S30, S32, S34, S35, S41, S42, S44	S13	FG2 özellik oylama
6.3 İlgi kaybı ve oyunlaştırma	S38, S40, S43	Q14	FG2 dijital araçlar

Not: Anket numaralandırması, anketin Word sürümüne (S1-S48) göre yapılmıştır; çevrimiçi sürümde ise bölüm numaralandırması (A1-I3) kullanılmıştır.

Ek B: Derecelendirme Ölçeği Maddeleri için Ülkeler Arası Karşılaştırmalar

Tablo 9

Ülkelere Göre Ortalama Derecelendirmeler ve Kruskal-Wallis Testleri

Madde	EG	TN	JO	TR	GR	EE	H(5)	p	ε²	q
Erişim: akıllı telefon	2,85	2,80	3,00	2,95	2,94	3,00	19,37	.002	.05	.003
Erişim: güvenilir internet	2,66	2,66	2,95	2,85	2,74	2,92	15,54	0,008	.04	.013
Erişim: dizüstü bilgisayar/bilgisayar	2,37	2,30	2,97	2,70	2,69	2,92	38,39	< 0,001	0,12	< 0,001
Erişim: güvenli kamusal alan	2,11	2,31	2,79	2,42	2,66	2,77	35,05	< 0,001	0,11	< 0,001
Sorumlu sorumluluk mahalle	4,29	4,15	4,16	3,58	3,63	3,62	27,86	< 0,001	0,09	< 0,001
Ses, yerel kararları değiştirebilir	3,11	3,35	3,61	2,85	3,17	3,00	10,32	0,067	.02	.082
Yetkilileri beklemeyi tercih ediyorum	2,23	3,01	3,92	3,18	3,14	3,38	47,77	< 0,001	0,16	< 0,001
Yetenek: yasal sahibi bulma	1,89	1,89	2,53	1,82	1,86	1,38	5,83	0,323	.00	.335
Yetenek: imar/arazi kullanım yasaları	1,82	1,47	2,61	1,62	1,94	2,00	16,11	0,007	.04	.011
Yetenek: geçici kullanım izni	1,78	1,57	2,50	1,65	1,80	1,31	12,50	0,029	.03	.037
Yetenek: sorumluluk/sigorta	1,74	1,58	2,55	1,40	1,69	1,15	17,71	.003	.05	.006
Format: yüz yüze atölye çalışmaları	4,40	3,93	4,13	3,22	3,94	3,46	31,93	< 0,001	0,10	< 0,001
Biçim: AI sohbet robotu	3,74	3,41	3,71	3,60	3,37	2,54	13,70	0,018	.03	.024
Format: uygulamalı alıştırmalar	4,40	3,55	4,26	3,50	4,17	4,00	46,38	< 0,001	0,15	< 0,001
Format: çevrimiçi kurslar/videolar	4,33	3,68	3,92	3,82	3,83	3,69	18,80	.002	.05	.004
Format: bire bir mentorluk	4,19	3,69	3,89	3,28	3,83	4,00	23,82	< 0,001	0,07	< 0,001
Biçim: akran öğrenimi	4,55	3,96	4,11	3,32	3,83	3,85	44,55	< 0,001	0,15	< 0,001
Biçim: yazılı kılavuzlar	3,93	3,62	3,74	3,42	3,63	3,38	9,40	0,094	.02	.102
Format: web seminerleri	3,63	3,62	3,74	3,48	3,63	3,54	1,07	0,957	.00	0,957
Biçim: çalışma ziyaretleri	4,53	3,96	4,21	3,58	3,94	3,85	32,83	< 0,001	0,10	< 0,001
Uygulama: GPS haritası	4,23	3,77	4,08	3,78	3,71	3,38	21,22	< 0,001	0,06	.002
Uygulama: mentor mesajlaşma	4,18	3,95	3,95	3,70	3,91	3,92	10,19	0,070	.02	.082
Uygulama: e-öğrenme modülleri	4,04	3,80	3,82	3,70	3,91	3,31	9,65	0,086	.02	0,096
Uygulama: bildirimler	4,21	3,93	4,05	3,70	3,91	3,69	13,87	0,016	.03	.023
Başvuru: kendi inisiyatifiyle	4,26	3,86	4,08	3,78	4,03	3,85	13,95	0,016	.03	.023
Uygulama: çok dilli destek	4,27	3,97	4,05	3,45	3,77	3,92	22,20	< 0,001	0,06	0,001
Sıklık ihmal edilmiş alanlarla ihmal edilmiş alanlarla karşılaşma sıklığı	3,68	3,42	2,89	2,85	3,26	2,69	28,89	< 0,001	0,09	< 0,001

Not. 1-5 ölçeğindeki ortalamalar (erişim maddeleri: 1 = nadiren/hiçbir zaman, 2 = bazen, 3 = her zaman). EG = Mısır (n = 73), TN = Tunus (n = 74), JO = Ürdün (n = 38), TR = Türkiye (n = 40), GR = Yunanistan (n = 35), EE = Estonya (n = 13). q = Benjamini-Hochberg düzeltilmiş p değeri. Negatif ε² tahminleri .00 olarak gösterilmiştir.

Ek C: Açık Uçlu Anket Cevaplarının Kodlanması

Cevaplar orijinal dilinde okunmuş ve tümevarımsal olarak kodlanmıştır; her cevap için en fazla iki kod (biri alan türü için) kullanılmıştır. Yüzdeler, kodlanabilir cevaplara aittir ve toplamı %100'ü aşabilir.

Tablo 10

"Bir Günlük Belediye Başkanı": İhmal Edilmiş Bir Mekanın İşlevi (152 Kodlanabilir Yanıt)

Kategori	n	%
Genel yenileme / canlandırma	42	27,6
Temizlik, bakım, güvenlik ve temel altyapı	41	27,0
Gençlik / topluluk merkezi, eğitim ve çalışma alanı	28	18,4
Kültür ve sanat mekanı	23	15,1
Yeşil alan, park, bahçe, ağaç dikimi	18	11,8
İhtiyaç değerlendirmesi ve katılımcı süreç	13	8,6
İşler, mesleki eğitim ve girişimcilik	11	7,2
Kültürel mirasın korunması ve restorasyonu	9	5,9
Spor, oyun ve rekreasyon	7	4,6
Çevre / sürdürülebilirlik kullanımı	4	2,6
Diğer	10	6,6

Tablo 11

Yeniden Canlandırılması Önerilen Belirli Alan Türleri (87 Yanıt)

Kategori	n	%
Terk edilmiş / harap binalar	23	26,4
Cadde, meydan ve ulaşım altyapısı	13	14,9
Kültürel miras / tarihi yerler	10	11,5
Boş arazi, arsa veya çöp sahası	10	11,5
Park / bahçe / yeşil alan	9	10,3
Plaj, sahil, su yolu veya doğal alan	8	9,2
Kamu tesisi (okul, kampüs, gençlik veya spor tesisi)	7	8,0
Tüm mahalle / semt	6	6,9
Diğer / belirsiz	1	1,1

Tablo 12

AI Mentoruna Yöneltilecek İlk Soru (107 Kodlanabilir Cevap)

Kategori	n	%
Eylem planı / adım adım yol haritası	25	23,4
İzinler, yasalar ve yasal prosedürler	22	20,6
Fikirler, tasarım ve fikirle ilgili geri bildirimler	20	18,7

Kategori	n	%
Nasıl başlanır / ilk adımlar	18	16,8
İnsanlar, ekip, ortaklar ve akıl hocaları	8	7,5
Kanıtlar, örnekler ve ihtiyaç analizi	7	6,5
Sahiplenme ve yetkililerin katılımı	6	5.6
Finansman, bütçe ve maliyetler	6	5.6
Engeller ve riskler	5	4,7
Diğer (AI'ya güvensizlik dahil)	7	6,5

Tablo 13

Yerel Yönetimin Yapabileceği En Önemli Değişiklik (110 Kodlanabilir Yanıt)

Kategori	n	%
Gençler için alanlar ve merkezler sağlamak	26	23,6
Gençleri dinlemek ve karar alma süreçlerine dahil etmek	22	20,0
Finansman ve maddi destek	21	19,1
İzin ve bürokrasi işlemlerinin basitleştirilmesi	18	16,4
Eğitim, mentorluk ve rehberlik	15	13,6
Temiz, güvenli ve çevre dostu kamu alanları	14	12,7
İş ve gönüllülük fırsatları	7	6,4
Kamu desteği, tanıtım ve zihniyet değişikliği	6	5,5
Şeffaflık ve net bilgi/kanallar	5	4,5
Diğer	7	6,4

Ek D: Anket Katılımcıları Tarafından Belirtilen GIS Haritası için Aday Alanlar

Tablo 14

Soru 16'ya Verilen Yanıtlarda Belirtilen Yerler

No	Yer (açıklamaya göre)	Alan	Ülke	Tür
1	Plaj boyunca terk edilmiş binalar	Kariotes, Lefkada	Yunanistan	Bina
2	Kastro sahilindeki terk edilmiş bina	Kastro, Lefkada	Yunanistan	Bina
3	Lefkada stadyumu (ilkokulun yanında)	Lefkada kasabası	Yunanistan	Tesis
4	Kültür merkezi ve anaokulundaki bahçe/meydan	Lefkada kasabası	Yunanistan	Park
5	Lagün ve kuş gözlem yapıları	Lefkada	Yunanistan	Doğal
6	Tamamlanmamış bina iskeleti	Lefkada merkezi	Yunanistan	Bina
7	Kampüs içindeki "Çarşı" binası	MTEÜ, Ankara	Türkiye	Tesis
8	Kreenholm Fabrikası	Narva	Estonya	Kültürel Miras
9	Terk edilmiş bina, Kiriku 7	Narva	Estonya	Bina
10	Terk edilmiş bina, Koidu Caddesi	Tallinn	Estonya	Bina
11	Eski sera	Laagri (Saue)	Estonya	Bina
12	Nebo Dağı yakınlarındaki Ayoun Musa kaynağı	Madaba	Ürdün	Doğal
13	Kültür Meydanı (yıkılmış sinema)	Sohag	Mısır	Meydanı
14	Eski pazarın yakınındaki taş duvarlı avlu	Edfu, Asvan	Mısır	Kültürel Miras
15	Kullanılmayan devlet deposunun boş avlusu	El-Shahabia, Damietta	Mısır	Boş arsa
16	Eski tersanenin yakınındaki beton şerit ve çöp sahası	El-Dahar, Hurghada	Mısır	Boş arsa
17	Çatısız terk edilmiş beton yapı	El-Baroudiya, Fayoum	Mısır	Bina
18	Kahire Caddesi	İskenderiye	Mısır	Cadde
19	Eski tramvay hattı çöp sahasına dönüştü	Fleming, İskenderiye	Mısır	Boş arsa
20	Binalar arasındaki kumlu arsa, 71. Bölge	10. Ramazan Şehri	Mısır	Boş arsa
21	Yangın sonrası kapatılan eski otel	El-Maryoutia, Giza	Mısır	Bina
22	Tarihi villalar	Camp Caesar, İskenderiye	Mısır	Kültürel Miras
23	El-Eşref Halil ibn Kalavun'un Türbesi	Kahire	Mısır	Kültürel Miras
24	Kapatılmış sinema ve terk edilmiş yazlık villalar	El-Hanoville, İskenderiye	Mısır	Bina
25	Arka sokaklar ve dar geçitler	El-Agami, İskenderiye	Mısır	Cadde
26	El-Shallalat Bahçeleri	İskenderiye	Mısır	Park
27	Hadayek El-Kobba metro istasyonunun arkasındaki alan	Kahire	Mısır	Alan
28	Arish plajı	El-Arish	Mısır	Doğal
29	Halka açık yüzme havuzu ve park	Tebourba, Manouba	Tunus	Tesis/park
30	Eski saray	El-Mohamedia, Ben Arous	Tunus	Kültürel Miras

Not: Katılımcılar tarafından girilen koordinatlar kodlanmış veri dosyasında mevcuttur; bunlardan birkaçı hatalıydı ve tüm konumlar, mülkiyet ve güvenlik durumları, GIS haritasında yayınlanmadan önce ortaklar ve belediyelerle doğrulanmalıdır. Kişisel veriler toplanmamıştır.

Ek E: Gençlik Anketi – Nihai İngilizce Versiyonu

Katılımcılara yönelik giriş: Bu anket, Avrupa Birliği tarafından ortak finanse edilen ulusötesi bir girişim olan "Revive & Thrive" projesinin bir parçasıdır. Araştırma, MIHI (Mısır) tarafından Yunanistan, Ürdün, Türkiye, Estonya ve Tunus'taki ortaklarla işbirliği içinde yürütülmektedir. İhmal edilmiş topluluk alanlarına ilişkin vizyonunuzu ve bu alanları yeniden canlandırmaya yardımcı olmak için ihtiyaç duyduğunuz becerileri anlamak istiyoruz. Bu anket, Avrupa-Akdeniz bölgesinde veri geçerliliğini ve ülkeler arası karşılaştırılabilirliği sağlamak amacıyla karma yöntemler araştırma çerçevesi kullanılarak tasarlanmıştır.

Veri Gizliliği (GDPR): Katılımınız tamamen gönüllü ve anonimdir. Veriler yalnızca bu projenin amaçları doğrultusunda kullanılacaktır.

15–17 yaş arasındaysanız, devam ederek katılım için ebeveyninizin veya vasinizin onayını aldığınızı teyit etmiş olursunuz.

1- Sizinle ilgili bilgiler (demografik bilgiler):

Başlangıçta, sizin hakkınızda daha fazla bilgi edinmek istiyoruz. Bu bölüm, bu ankete kimlerin katıldığını anlamamıza ve sonuçlarımızın ortak ülkelerimizdeki gençlerin tüm çeşitliliğini yansıtmasını sağlamamıza yardımcı olacak bazı temel arka plan bilgilerini toplamaktadır.

S1. Kaç yaşındasınız? _____

S2. Cinsiyetiniz nedir?

[ ] Erkek

[ ] Kadın

[ ] İkili cinsiyet sistemine uymayan

S3. Nerede yaşıyorsunuz (hangi ülkede)?

[ ] Mısır [

] Ürdün [

]

Yunanista

n [ ]

Türkiye

[ ] Estonya

[ ] Tunus

[ ] Diğer: _____

S4. Hangi şehirde yaşıyorsunuz? _____

S5. Mevcut durumunuz (Uygun olan tüm

seçenekleri işaretleyin)**:**

[ ] Öğrenci

[ ] Çalışan

[ ] İşsiz

[ ] Eğitim veya öğretim görmüyor (NEET)

S6. Aşağıdaki durumlardan herhangi birini yaşadınız mı? (İsteğe bağlı - Uygun olan tüm seçenekleri işaretleyin)

Not: Bu, projemizin her türlü durumdaki gençlere ulaşmasını sağlamamıza yardımcı olur. Bu soruyu atlayabilirsiniz.

[ ] Ekonomik veya mali zorluklar

[ ] Kırsal veya coğrafi olarak izole bir bölgede yaşamak

[ ] Göçmen veya mülteci geçmişi

[ ] Engellilik veya sağlıkla ilgili zorluklar [ ]

Sosyal veya aileyle ilgili zorluklar

[ ] Eğitimle ilgili zorluklar veya okulu erken bırakma riski [ ]

Ayrımcılık veya sosyal dışlanma

[ ] Yukarıdakilerin

hiçbiri [ ] Söylemek

istemiyorum

2- Erişim ve katılım engelleri:

S7. Toplum faaliyetlerine katılımınızı zorlaştıran herhangi bir zorluk veya engelle karşılaşıyor musunuz?

[ ] Evet

[ ] Hayır

(Not: Hayır ise, S9'a geçin)

S8. Katılmanızı zorlaştıran nedir? (Uygun olan tüm seçenekleri işaretleyin) (İsteğe bağlı)

[ ] Ulaşım/malzeme için param yok

[ ] Nasıl katılacağımı bilmiyorum / Kimse beni davet etmedi

[ ] Kendime yeterince güvenmiyorum

[ ] Aile veya iş sorumlulukları

[ ] Dil veya iletişim engelleri [ ]

Erişilebilirlik sorunları (engellilik)

[ ] Yerel kurumlara güvenmiyorum

[ ] İlgimi çeken hiçbir etkinlik yok [ ] Diğer:

_____

S9: Aşağıdakilere düzenli olarak erişiminiz var mı?

(Not: İnternet bağlamında "güvenilir", bir videoyu kesintisiz izleyebilecek veya çevrimiçi bir görüşmeye kesintisiz katılabilecek kadar güçlü bir bağlantı anlamına gelir).

	Evet, her zaman	**Bazen**	**Hayır, nadiren veya hiç**
Akıllı telefon	[ ]	[ ]	[ ]
Güvenilir İnternet	[ ]	[ ]	[ ]
Dizüstü bilgisayar veya masaüstü bilgisayar	[ ]	[ ]	[ ]
Güvenli kamusal alanlar benim mahalle	[ ]	[ ]	[ ]

3- Kentsel algı ve duygusal haritalama:

"İhmal edilmiş alanlar" derken, terk edilmiş, kullanılmayan veya bakımsız durumda olan binaları, parkları veya arazileri kastediyoruz

S10. Mahallenizde ihmal edilmiş alanlara ne sıklıkla rastlıyorsunuz?

(Ölçek: 1-Hiç | 2- Nadiren | 3- Bazen | 4- Sık sık | 5- Günde birkaç kez)

S11. Bu ihmal edilmiş alanlar, mahalleniz veya şehriniz hakkında size nasıl hissettiriyor? (En fazla 3 seçenek seçin)

[ ] Yetkililerin bölgemizi önemsemediğini hissettiriyorlar. [ ] Mahalleyi

güvensiz veya rahatsız edici bir yer haline getiriyorlar.

[ ] Kendi neslim için "boşa harcanan bir potansiyel" gibi hissettiriyorlar.

[ ] Yerel karar alma süreçlerinden dışlandığımı hissettiriyorlar.

[ ] Bana mahallemizin tarihini veya kimliğini hatırlatıyor. [ ] Yeni,

yaratıcı fikirler için "boş bir tuval" gibi geliyor.

[ ] Onları pek fark etmiyorum; sadece manzaranın bir parçası. [ ]

Diğer: _____

S12. "Bir Günlük Belediye Başkanı" olsaydınız, ihmal edilmiş bir alana atayacağınız başlıca işlev ne olurdu?

(Açık metin: _____)

S13. Mahallenizde yaklaşık olarak kaç tane ihmal edilmiş alan var?

[ ]

Hiçbiri [

] 1–3

[ ] 4–6

[ ] 6'dan fazla

S14. Mahallenizdeki bakımsız bir alanın dönüştürülmesi sürecine hiç katıldınız mı veya katılmayı düşünür müsünüz?

[ ] Evet, daha önce katıldım [ ]

Katılmadım, ancak katılmayı

düşünebilirim [ ] Emin değilim

[ ] Hayır, bunu düşünmezdim

[MANTIK KURALI: "Hayır, bunu düşünmezdim" yanıtı verilirse, doğrudan S18'e (Katılmama nedenleri) geçin. Diğer herkes S15'e devam eder]

S15. Mahallenizde yeniden canlandırılması gerektiğini düşündüğünüz belirli bir ihmal edilmiş alan biliyor musunuz?

[ ] Evet

[ ] Hayır

(Not: Hayır cevabı verilirse, Soru 17'ye geçin)

S16. Bize bu alan hakkında bilgi verin; bu alan nedir ve nerede bulunur?

- Açıklama (Nedir?): _____
- Konum veya Adres (örn. sokak adı, mahalle veya Google Haritalar bağlantısı): _____

S17. Bir mekanın dönüştürülmesine katılmanız için sizi EN ÇOK ne motive eder? (En önemli 2 tanesini seçin)

[ ] Mahallemde iyileştirmeler sağlamak

[ ] Özgeçmişim için mesleki beceriler

kazanmak [ ] Sosyal ağımı genişletmek

[ ] Hobilerim için yaratıcı bir alana sahip olmak

S18. Katılmamanızın veya katılımınızı sonlandırmanızın ANA nedeni nedir?

[ ] Zaman eksikliği / Bürokratik

işlemlerden bıkma [ ] İlgi eksikliği

[ ] Bunun hiçbir şeyi değiştirmeyeceğini düşünmek /

Kaynak yetersizliği [ ] Yasal/bürokratik sorunlara ilişkin

endişe

S19. Yürürken bir proje için mükemmel, bakımsız bir alan bulduğunuzu hayal edin. İLK olarak ne yapardınız? (Birini seçin)

[ ] Fotoğrafını çekerdim.

[ ] Arkadaşlarımın ne düşündüğünü görmek için sosyal

medyada/WhatsApp'ta paylaşırdım. [ ] Sahibinin kim olduğunu

bulmaya çalışırdım.

[ ] Haritada arayarak geçmişini

araştırırdım. [ ] Hiçbir şey

yapmazdım/Yürümeye devam ederdim.

4- Sivil katılım ve motivasyon:

S20. Hiç bir topluluk projesine veya gönüllü çalışmaya katıldınız mı?

[ ] Evet, düzenli olarak

[ ] Evet, bir veya iki

kez [ ] Hayır, hiç

S21. Aşağıdaki ifadelere ne ölçüde katıldığınızı değerlendirin (1-Kesinlikle katılmıyorum **|** 2-Kısmen katılmıyorum | 3-Ne katılıyorum ne de katılmıyorum | Kısmen katılıyorum | 5-Kesinlikle katılıyorum):

Mahallemde iyileştirmeler yapılması konusunda kendimi sorumlu hissediyorum: [1] [2] [3] [4] [5]

Sesimin yerel yönetim kararlarını değiştirebileceğine inanıyorum: [1] [2] [3] [4] [5]

Mekanları kendim düzeltmek yerine yetkililerin düzeltmesini beklemeyi tercih ediyorum: [1][2][3][4][5]

S22. Yeniden canlandırılmış bir alanı kullanarak bir "Sosyal Girişim" veya küçük bir yerel işletme kurmakla ilgilenir miydiniz?

"Sosyal girişim, özel kârı maksimize etmekten ziyade öncelikle olumlu bir sosyal, çevresel veya toplumsal etki yaratmayı amaçlayan bir işletmedir."

[ ] Evet

[ ] Hayır

[ ] Belki / Daha fazla bilgiye ihtiyacım var

S23. Sosyal Girişimcilik ve bir topluluk mekanının yönetimi konusunda eğitim almak ister misiniz?

[ ] Evet

[ ] Hayır

5- Kurumsal engeller ve hukuki bilgi:

S24. Bir kamu alanının kullanımını talep etmek için hangi kuruma başvurmanız gerektiğini biliyor musunuz?

[ ] Evet, çok iyi biliyorum

[ ] Genel bir fikrim var [

] Hayır

S25. Aşağıdakileri gerçekleştirme konusundaki mevcut becerinizi değerlendirin (1-Hiç bilgim yok | 2-Duydum ama çok az bilgim var | 3-Temel düzeyde bilgim var | 4-Oldukça kendime güveniyorum | 5-Kendime çok güveniyorum):

Bir alanın yasal sahibini bulma: [1] [2] [3] [4] [5]

Yerel imar/arazi kullanım yasalarını anlama: [1] [2] [3] [4] [5]

Geçici kullanım izni başvurusunda bulunmak: [1] [2] [3] [4] [5]

Sorumluluk ve güvenlik sigortasını yönetme: [1] [2] [3] [4] [5]

S26. Bunları 1 (En Büyük Engelle) ile 4 (Küçük Engelle) arasında sıralayın:

[ ] Yasal sonuçlar/para cezaları korkusu.

[ ] Karmaşık veya kafa karıştırıcı başvuru süreçleri [ ]

Gençler için "Adım Adım" kılavuzun olmaması.

[ ] Yerel yetkililer tarafından hoş karşılanmama veya reddedilme hissi

---

6- Mentorluk, beceriler ve dijital araçlar:

S27. İhmal edilmiş bir alanın dönüştürülmesine katkıda bulunacak olsaydınız, en çok ne tür bir desteğe veya eğitime ihtiyaç duyardınız? (En önemli 2 tanesini seçin)

[ ] Hukuki/İzin Rehberliği [

] Kaynak

Yaratma/Bütçeleme [ ]

İnşaat/Tasarım

[ ] Dijital/Pazarlama

S28. Aşağıdaki becerilerden hangisini en çok geliştirmek isterdiniz? (Uygun olanların tümünü

seçin) [ ] Hibe Başvurusu Hazırlama

[ ] Yapısal Güvenlik/Kendin Yap

[ ] Dijital Haritalama (GIS) [

] Çatışma Arabuluculuğu

S29. Aşağıdaki öğrenme biçimlerinin her birine katılma olasılığınız ne kadardır? (1-Çok düşük | 2- Düşük | 3- Nötr | 4- Yüksek | | 5-Çok yüksek):

Yüz yüze atölye çalışmaları: [1] [2] [3] [4] [5]

AI sohbet robotu/dijital asistan: [1] [2] [3] [4] [5]

Pratik uygulamalı alıştırmalar: [1] [2] [3] [4] [5]

Çevrimiçi kurslar veya video eğitimleri: [1] [2] [3] [4] [5]

Bire bir mentorluk: [1] [2] [3] [4] [5]

Diğer gençlerle birlikte öğrenme: [1] [2] [3] [4] [5]

Yazılı kılavuzlar veya araç setleri: [1] [2] [3] [4] [5]

Web seminerleri veya çevrimiçi canlı oturumlar: [1] [2] [3] [4] [5]

Başarılı topluluk projelerine çalışma ziyaretleri: [1] [2] [3] [4] [5]

7- Dijital özellikler:

Gençlerin ihmal edilmiş alanları dönüştürme sürecinde yol bulmalarına yardımcı olacak bir dijital araç geliştiriyoruz. Aşağıda, üzerinde düşündüğümüz bazı özellikler yer almaktadır; lütfen her birinin sizin için ne kadar önemli olduğunu derecelendirin.

S30. Yakında kullanıma sunulacak uygulamamız için bunların önemini derecelendirin (1- Hiç gerekli değil | 2- Biraz yararlı | 3- Orta derecede önemli | 4- Çok önemli | 5- Vazgeçilmez):

Alanların etkileşimli GPS haritası: [1] [2] [3] [4] [5]

Yerel mentorlarla doğrudan mesajlaşma: [1] [2] [3] [4] [5]

Sivil projeler ve sürdürülebilirlik üzerine e-öğrenme modülleri: [1] [2] [3] [4] [5]

Yakınınızdaki etkinlikler ve girişimler hakkında bildirimler: [1] [2] [3] [4] [5]

Kendi sivil inisiyatifinizi yayınlama ve tanıtma olanağı: [1] [2] [3] [4] [5]

Çok dilli destek: [1] [2] [3] [4] [5]

S31. Yasal veya idari süreçler (izinler veya mülkiyet kuralları gibi) hakkında nasıl rehberlik almayı tercih edersiniz? (Uygun olan tüm seçenekleri işaretleyin)

[ ] TikTok tarzı video

[ ] Karar Ağacı (Soru-

Cevap) [ ] PDF Kontrol

Listesi

[ ] Sesli not

[ ] İnfografik veya görsel özet

S32. Bir web sitesinde yardım ararken hangisini tercih edersiniz:

[ ] Sorunuzu bir yapay zekaya serbestçe yazmak

[ ] Önceden tanımlanmış bir menüden sorununuzu

seçmek [ ] Bir müşteri temsilcisiyle konuşmak

[ ] Kısa bir eğitim videosu veya kullanım

kılavuzu videosu izlemek [ ] SSS veya

yardım makalelerini aramak

[ ] Bir topluluk forumunda diğer kullanıcılara sormak

S33. Bir görevi yerine getirmenize yardımcı olması için hiç bir yapay zeka aracı (ChatGPT, Google Gemini, Claude veya benzeri) kullandınız mı?

[ ] Sık sık

[ ] Bir veya iki

kez [ ] Hiç

S34. Proje uygulamamızda, yeniden canlandırma sürecinde size rehberlik edecek bir AI Asistanı olsaydı, ilk olarak hangi konuda yardım almasını isterdiniz?

[ ] Doğru yasaları/izinleri bulmama

yardım et [ ] Beni bir insan mentora

yönlendir

[ ] Fikrim için adım adım bir kontrol listesi sunsun

[ ] Ekibime katılacak diğer gençleri bulmama yardım et

S35. Sivil inisiyatifinizde size yardımcı olmak üzere 7/24 hizmet veren bir dijital mentorunuz (AI Sohbet Robotu) olsaydı, ilk olarak soracağınız en önemli soru ne olurdu?

S36. Aşağıdaki "Yeşil" konulardan hangileri hakkında 2 dakikalık kısa videolar aracılığıyla bilgi edinmek sizi en çok ilgilendirir? (En çok ilgilendiğiniz 2 tanesini seçin)

[ ] **Kentsel bahçecilik:** Beton bir alanı nasıl "yeşil bölge"ye dönüştürebilirim?

[ ] **Upcycling ve Kendin Yap:** Sürdürülebilir/geri dönüştürülmüş malzemeler kullanarak düşük

maliyetli bir alan nasıl tasarlanır? [ ] **Ekolojik yenileme:** Toplum merkezleri için enerji ve su

tasarrufu ipuçları.

[ ] **Karbon ayak izi:** Projenizin çevresel etkisini nasıl ölçebilir ve azaltabilirsiniz?

[ ] **İklim hakları:** AB İklim Politikası kapsamındaki haklarımı anlamak.

[ ] **Atık yönetimi:** Yerel etkinlikler için geri dönüşüm ve sıfır atık ipuçları.

S37. Dijital öğrenme konusunda, en iyi öğrenmenize ne yardımcı olur?

[ ] Kısa video eğitimleri / TikTok tarzı [ ]

Etkileşimli testler

[ ] Basit PDF kontrol listeleri

[ ] Diğer gençlerin gerçek hayattan

hikayeleri [ ] Animasyonlar/Çizgi

filmler

[ ] Adım adım kontrol listeleri

[ ] Oyunlaştırılmış zorluklar veya

görevler [ ] Podcast'ler veya sesli

içerikler

[ ] Etkileşimli videolar

S38. Bu öğrenme platformlarından hangilerini daha önce kullandınız?

[ ] Moodle

[ ] Google Classroom [

] Coursera / edX

[ ] Duolingo

[ ] Microsoft Teams [

] Hiçbiri

[ ] Diğer: _____

S39. Öğrenme veya araştırma amacıyla internete erişmek için en sık hangi cihazı kullanıyorsunuz? (uygun olan tüm seçenekleri işaretleyin)

[ ] Cep telefonu/akıllı

telefon [ ] Dizüstü

bilgisayar/masaüstü

bilgisayar

[ ] Tablet

[ ] Halka açık bilgisayar (kütüphane, okul, toplum merkezi) [

] Öğrenim amacıyla düzenli olarak internete girmiyorum

S40. Çevrimiçi öğrenme platformlarını kullanırken yaşadığınız en sinir bozucu şey nedir? (Birini seçin)

[ ] İhtiyacım olan içeriği bulmak

[ ] Ödevleri/formları nasıl göndereceğimi

anlamak [ ] Platformun çok yavaş olması/teknik

sorunlar

[ ] İçerik sıkıcı veya yeterince ilgi çekici değil [ ]

Motivasyonumu kaybedip yarıda bırakıyorum

[ ] Takıldığımda yardım isteyebileceğim kimse yok [

] İçerik benim dilimde mevcut değil

[ ] İlerlemem hakkında herhangi bir geri bildirim almıyorum

S41. Sivil toplum projenizin tam konumunu (GPS koordinatlarını) halka açık bir topluluk haritasında paylaşmak ister misiniz?

[ ] Evet, herkesin görebilmesini istiyorum [ ]

Evet, ancak sadece proje üyelerinin

görebilmesini istiyorum

[ ] Hayır, sadece mahalleyi/bölgeyi paylaşmayı tercih ederim

S42. İhmal edilmiş ve yeniden canlandırılmış alanların yer aldığı bir topluluk haritasını kullanmanıza ne teşvik eder? (Uygun olan tüm seçenekleri işaretleyin)

[ ] Yeniden canlandırılması gereken ihmal edilmiş alanları bulmak için.

[ ] Şehrimdeki diğer gençlik gruplarının neler yaptığını görmek için.

[ ] Kendi projemin ilerleyişini belediyeye göstermek için. [ ] Bir

alanın güvenli ve yasal olarak erişilebilir olup olmadığını görmek

için.

8- Dijital pedagoji ve oyunlaştırma dinamikleri:

Bu bölüm, Revive & Thrive uygulamasının öğrenme özelliklerini tasarlamamıza yardımcı olur. Cevaplarınız, uygulamanın işleyişini doğrudan şekillendirir.

S43. Bir topluluk projesini yönetmek için dijital bir platform kullanıyor olsaydınız, ilgililiğinizi kaybetmenizi en etkili şekilde önleyecek "oyun mekanikleri" hangileri olurdu? (En önemli 2 tanesini seçin)

[ ] İzin almama ne kadar kaldığını gösteren görsel bir “Seviye Atlama” çubuğu.

[ ] Şehrimdeki aktif gençlik girişimleri için herkese açık bir "liderlik tablosu" veya "şöhret duvarı".

[ ] Proje fikirlerim hakkında anında “Yeşil/Kırmızı Işık” geri bildirimi sağlayan bir yapay zeka asistanı.

[ ] Tamamlanan görevler karşılığında “Puan” kazanarak profesyonel şablonların (örn. bütçe tabloları, hukuki taslaklar) kilidini açmak.

S44. Bildirmek veya üzerinde çalışmak istediğiniz, ihmal edilmiş bir alan keşfettiğinizi hayal edin. Uygulamada bu alanla ilgili bilgileri nasıl kaydetmeyi tercih edersiniz?

[ ] Canlı harita üzerine bir "İşaret" bırakıp bir fotoğraf eklemek.

[ ] Alanla ilgili kısa bir sesli not kaydetmek; uygulama bu notu otomatik olarak metne

dönüştürür. [ ] Güvenlik, aydınlatma ve yasal durum hakkında hızlı bir "Evet/Hayır" formu

doldurmak.

S45. Geliştirmekte olduğumuz kısa e-öğrenme modülleri için, yeni bilgileri en iyi şekilde anlamanıza ve hatırlamanıza hangi format yardımcı olur?

[ ] **Mikro öğrenme:** 60-90 saniyelik "nasıl yapılır" video klipleri.

[ ] **Oyunlaştırılmış testler:** Her dersin ardından kısa, etkileşimli görevler.

[ ] **İndirilebilir araç setleri:** Sahada çevrimdışı olarak kullanabileceğim PDF

kontrol listeleri. **[ ] Hikaye anlatımı:** Diğer gençlerden gerçek vaka çalışmaları

veya başarı hikayeleri [ ] İnfografikler veya görsel özetler

[ ] Akran tartışması

<u>9 - Sürdürülebilirlik ve gelecek görünümü:</u>

S46. Mahallenizde şu anda hangi hizmetler veya fırsatlar eksik? (En fazla 2 tane seçin)

[ ] Gençlik kulüpleri / sosyal buluşma mekanları

[ ] Uygun fiyatlı çalışma alanları / ortak

çalışma alanları [ ] Spor veya egzersiz

tesisleri

[ ] Güvenli yeşil alanlar

[ ] Mesleki eğitim / beceri geliştirme merkezleri

S47. Yerel yönetiminizin, gençlerin öncülüğündeki kentsel canlanmayı desteklemek için yapabileceği en önemli değişiklik nedir?

(Açık metin: _____)

S48. Önümüzdeki 5 yıl içinde bölgenizde en çok hangi değişiklikleri görmek istersiniz? (En fazla 3 tane seçin)

[ ] Gençler için daha fazla iş fırsatı.

[ ] Daha fazla kamu parkı ve yeşil alan. [ ]

Daha fazla kültürel/sanatsal mekan.

[ ] Daha iyi çevresel sürdürülebilirlik (geri dönüşüm/temiz enerji). [ ]

Daha iyi toplu taşıma/altyapı.

[ ] Şehir planlamasına gençlerin daha doğrudan katılımı.

Ek F: Nitel Araştırma: Paydaş ve Uzman Görüşme Kılavuzu

Görüşme Soruları

Konu 1: Rol ve deneyim:

S1.[TEMEL] Topluluk veya kamusal alan girişimlerinde gençlerle çalışırken üstlendiğiniz rolü ve edindiğiniz deneyimi kısaca anlatabilir misiniz?

S2.[TEMEL] Geçmişte ne tür gençlik girişimlerini desteklediniz?

Konu 2: Gençlerin gerçekliği ve engeller:

S3.[TEMEL] Deneyimlerinize göre, gençler bir sivil toplum veya topluluk girişimi başlatmaya çalışırken karşılaştıkları başlıca zorluklar nelerdir?

S4.[TEMEL] Bu zorluklar, daha az fırsata sahip gençler (NEET'ler, göçmenler) için farklı mıdır? Nasıl?

S5.[TEMEL] Gençler genellikle hangi aşamada pes ederler? (Fikir, planlama, izinler veya uygulama?)

Konu 3: Politika ve hukuki farkındalık:

S6. [TEMEL] Deneyimlerinize göre, gençlerin bu alanları kullanması için net bir yasal yol var mı, yoksa yasal bir boşlukta çalıştığınızı mı hissediyorsunuz?

Konu 4: İdari derinlik

S7. [TEMEL] Bir kamusal alanı kullanmak isteyen bir gençlik grubu için "ideal" idari süreci bize anlatır mısınız? Süreç genellikle nerede "takılır" (örneğin, net bir yetki eksikliği, sigorta endişeleri veya siyasi tereddütler)?

Konu 5: Mentorların hazırlığı ve pedagojik ihtiyaçlar (gençlik çalışanları/mentorlar için)

S8. [TEMEL] Bu projelerde gençleri desteklerken karşılaştığınız en büyük zorluklar nelerdir ve daha etkili olabilmek için ne tür kişisel desteğe ihtiyacınız var?

- **Ek sorular:** Zaman yetersizliği mi, araçların eksikliği mi, yoksa yetkililerle iletişim kurmada zorluk mu?

S9. [TEMEL] Hangi belirli beceriler konusunda kendinizi en az hazır hissediyorsunuz veya en çok eğitime ihtiyaç duyuyorsunuz?

- **Ek sorular*:*** Pedagojik (kolaylaştırma, çatışma çözümü, kapsayıcılık) mi, yoksa teknik (bütçeleme, risk değerlendirmesi, dijital haritalama) mi?

S10. [CORE] Günlük işlerinizi %50 oranında kolaylaştıracak belirli kaynaklar nelerdir?

- **Ek sorular*:*** Adım adım kılavuzlar, izin belgeleri için şablonlar veya ilerlemeyi takip etmek için bir dijital platform mu?

Konu 6: İşbirliği ve dijital araçlar

S11. Bir grup gencin, gelecek ay bakımsız bir alanda "düşük maliyetli bir müdahale" (temizlik, boyama veya geçici bir sanat enstalasyonu gibi) gerçekleştirmek istediğini hayal edin.

➢ Ofisinizin bakış açısından, onların izlemesi gereken **adımları** bize **ayrıntılı olarak** anlatabilir misiniz?

➢ Sizce en çok hangi konularda zorlanacaklar veya en çok desteğe ihtiyaç duyacaklar?

➢ Böyle bir proje için hangi sağlık, güvenlik veya sorumluluk belgeleri kesinlikle gerekli olacaktır?

S12. [TEMEL] Gençler, gençlik çalışanları ve yetkililer arasındaki işbirliği nasıl geliştirilebilir?

Amaç: Yapılandırılmış katılım için etkili stratejiler belirlemek.

Araştırma konuları: Düzenli danışma toplantıları, ortak tasarım süreçleri veya özel bir irtibat görevlisi.

S13. [TEMEL] Bir mentor olarak, bir gençlik projesinin ilerleyişini izlemenize hangi dijital özellikler yardımcı olur?

Konu 7: Öğrenme formatları ve dijital destek

S14. Bir projeden bunaldığınızda, 60 saniyelik bir videoyu mu yoksa ayrıntılı bir incelemeyi (10 sayfalık bir kılavuz) mi tercih edersiniz? Bürokrasi zorlaştığında dijital araçlarımız motivasyonunuzu nasıl koruyabilir?

S15. **[TEMEL]** Gençlerle yaptığınız çalışmalara dayanarak, gençlerin projeye özel bir uygulamayı kullanmak için gerekli yapay zeka okuryazarlığına ve cihaz erişimine sahip mi, yoksa dijital hazırlık eksikliği projenin başarısının önünde bir engel olur mu?

S16. **[TEMEL]** Öğrenme için görsel ağırlıklı içerikleri (videolar/infografikler) mi yoksa metin ağırlıklı kılavuzları mı tercih edersiniz?

S17. Bölgenizdeki gençler için hangi "Yeşil" konular en yararlı olur? (örn. ihmal edilmiş alanları yeşil alanlara dönüştürmek, enerji tasarrufu ipuçları veya atık yönetimi?).

Konu 8: Kapsayıcılık

S18. **[TEMEL]** Mahalledeki dijital erişimi olmayan veya şu anda işsiz olan (NEET) gençler için, bu projelere katılmanın önündeki en büyük gizli engel nedir?

S19. **[TEMEL]** İhmal edilmiş bir alan, marjinalleşmiş gruplar için nasıl güvenli bir alan haline gelebilir? Gerçek anlamda kapsayıcı olabilmesi için hangi fiziksel veya sosyal özelliklere sahip olması gerekir?

Ek G: Gençlik odak grubu tartışma kılavuzu

ODAK GRUBU 1

Tema: Yerel gerçeklik, motivasyon ve engeller

Oturum akışı

1. Karşılama ve giriş (10 dk)

- Projeyi kısaca tanıtın
- Amacı açıklayın
- Onay alın
- Tanışma etkinliği:

- "Bölgenizdeki ihmal edilmiş alanları düşündüğünüzde aklınıza ne geliyor?"

2. Mekanlara ilişkin algı (20 dk) | Sorular:

- Bölgenizde ne tür ihmal edilmiş alanlar var?
- Bunlar günlük hayatınızı nasıl etkiliyor?
- Bu alanlar size güvensiz, işe yaramaz mı yoksa potansiyel dolu mu geliyor?
- En çok hangisini dönüştürmek isterdiniz?

Alıştırma 1: "bölgenizi haritalandırın" (10 dk) | Katılımcılar şunları işaretler:

Hazırlık ipucu: Oturum başlamadan önce, haritalama aşamasında önceden belirlenen alanların fotoğraflarının veya listesinin elinizde olduğundan emin olun. Katılımcılar, sorunlu ve potansiyel alanları tartışmak için bunları görsel bir referans olarak kullanacaklar.

- Sorunlu alanlar
- Potansiyeli olan alanlar

3. Motivasyon ve katılım (20 dk)

- Gençleri harekete geçmeye ne motive eder?
- Katılımı anlamlı kılan nedir?
- Gençler hangi rolleri tercih eder (lider, gönüllü, tasarımcı vb.)?

4. Engeller (25 dakika)

- Gençlerin katılımını engelleyen faktörler nelerdir?
- Hangi engeller dezavantajlı gençleri daha fazla etkiliyor?
- Gençler, eylemlerinin bir fark yaratabileceğini düşünüyor mu?

Alıştırma 2: Engellerin sıralanması (10 dakika)

Katılımcılar en önemli engelleri sıralar:

- Zaman eksikliği
- Bilgi eksikliği
- Yetkililerden korkma
- Yasal karmaşıklık
- Para eksikliği
- Güven eksikliği
- Destek eksikliği

5. Başlangıçta ihtiyaç duyulan destek (10 dakika)

Gençlerin ilk girişimlerini başlatmalarına ne yardımcı olur?

6. Kapanış (5 dakika)

- "Projenin, bölgenizdeki gençler hakkında mutlaka anlaması gereken tek şey nedir?"

ODAK GRUBU 2:

Tema: Fikirlerden eyleme ve destek sistemlerine

<u>Oturum akışı</u>

1. FG1'in özeti (10 dakika) | Moderatörün sunumu:

- Temel engeller
- Başlıca motivasyonlar

Şunu sorun:

- "Bunlara katılıyor musunuz? Nelere öncelik verilmeli?"

2. **Sivil inisiyatif süreci (25 dk) |** Sorular:

- Bir proje başlatmak için hangi adımlar gereklidir?
- Gençler en çok hangi konularda zorlanıyor?
- Her aşamada ne tür bir destek gereklidir?

Alıştırma 1: "yol haritası çıkarma" (15 dk) | Aşamalar:

1. Fikir

2. Planlama

3. İzinler

4. Uygulama

5. Sürdürülebilirli

k Her aşama için:

- Zorluklar
- Gerekli destek

3. **Mentorluk ve eğitim (20 dakika):**

- Gençler ne tür bir mentora güvenir?
- Mentorlar aslında ne yapmalıdır?
- En çok hangi becerilere ihtiyaç vardır?
- Tercih edilen öğrenme biçimleri nelerdir?

4. **Dijital araçlar (20 dakika):**

- Mobil uygulamayı kullanmanızı ne sağlar?
- En kullanışlı özellikler nelerdir?
- Sohbet robotu ne yapmalı?
- Uygulamayı kullanmayı bırakmanıza ne sebep olur?

Alıştırma 2: özellik oylama (10 dakika) | Katılımcılar en iyi 5 özelliğe oy verir:

- GIS haritası
- İzin rehberliği
- Mentor sohbeti

- Şablonlar
- İlerleme takibi
- Finansman araçları
- Sesli notlar

5. **Gençlik otoriteleriyle işbirliği (15 dakika)**

- Gençler belediyelerle nasıl iletişim kurmalıdır?
- Güven nasıl oluşturulur?
- Yetkililer neyi değiştirmeli?

6. **Kapanış (5 dakika) |** Şu konu için bir öneri:

- Eğitim
- Dijital araçlar
- Yetkililer.